УМОВЫ ПАДПІСКІ:
На 1 мес. 90 к.; на 3 м-цы—2 р. 60 к.; на 6 м-цаў—5 р.; на 1 год—9 р. 75 к.
Зьмена адрасу: мясцовага—10 к., іншагародняга—20 кап.

ПЛАТА ЗА АБВЕСТКІ:
За радок нонпарэлі (пасьля тэксту)—50 кап. Іншагароднія—1 р.
Пасярод тэксту ў два разы даражэй.
Пры шматразовым друкаваньні—скідка па згодзе.
Згодна паст. СНК ад 10 верасьня 1924 г. бярэцца зьверх тарыфу 10 проц. падатку.

Падпіска і абвесткі прымаюцца: У Гал. Канторы газ. „Зьвязда"—г. Менск, Савецкая, 63, (трэці паверх) ад 9 гадз. раніцы да 3-яз гадз. дня. У акруговых городах—у адд. Бел. Дзярж. Выдавецтва і ва ўсіх пашт.-тэл. канторах.
РЭДАКЦЫЯ—Г. МЕНСК, САВЕЦКАЯ, 63.

ЗЬВЯЗДА

Орган Цэнтральн Камітэту камуністычнае партыі (бальшавікоў) Беларусі і Мен. АК КП(б)Б.

Рэдакцыя і галоўн. кантора
1) Рэдактар прымае ад 11—1 гадз. дня тэлефон № 10-74. 2) Сакратар рэдакцыі—ад 12 да 2-ое гадзіны дня. тэлеф. № 6-19. 3) Начны рэдактар (друкарня) ад 6 гадз. веч. тэл. № 6-42.
Кіраўн. Гл. Канторай, Кантора абвестак і падпіскі) тэл. № 781.

ЧАЦЬВЕР, 10 СТУДЗЕНЯ 1929 г.
№ 7 (3115)
Кошт асобнага нумару усюды 5 кап.

Год выданьня дванаццаты.

Польскія рабочыя вітаюць выступленьне СССР у абарону міру

„ГОРА ТАМУ, ХТО АДВАЖЫЦЦА ПАДНЯЦЬ РУКУ СУПРОЦЬ СССР"—ЗАЯУЛЯЮЦЬ РАБОЧЫЯ ЛЬВОВУ

Нота т. Літвінава зрывае маскі імпэрыялістых

Пан Залескі—аб адносінах з СССР

САЛОДКІЯ ГУТАРКІ ПОЛЬСКАГА МІНІСТРА

ВАРШАВА, 8. Польскі друк публікуе сёньня інтэрв'ю, якое даў польскі міністр замежных спраў Залескі, калі ён яшчэ быў у Лугано, прадстаўніку амэрыканскага агэнцтва «Англа - Амэрыкэн - Нью-Сэнэр-Сэрвіс». «Польшча ня мае ніякіх прэтэнзій на чужыя землі, сказаў Залескі. Чуткі, быццам Польшча рыхтуецца ўзяць на сябе ролю авангарду супроць саветаў, памылковы. Польшча імкнецца разьвіць гаспадарчыя адносіны з СССР. Калі дагэтуль паміж Польшчай і СССР не заключан гандлёвы дагавор, дык галоўная труднасьць заключаецца толькі ў сыстэме манаполіі замежнага гандлю».

Закранаючы пытаньне аб данцыгскім карыдоры, Залескі між іншым сказаў: «Аргумант за далучэньне карыдора да Нямеччыны ў мэтах стварэньня непасрэдных зносін з Усходнімі Прусамі,—няшчыры, 30-цімільённы народ мае больш праў на выхад да мора, чым 2½ мільённае насельніцтва Усходніх Прусаў, якое жадае мець непасрэдную сувязь з Нямеччынай. Становішча нямецкае меншасьці ў Польшчы—дасканалае, і ніякая меншасьць ня мае такіх прывілеяў і праў, як нямецкая. Ня гледзячы на гэта, нямецкая меншасьць праяўляе заўсёды сваё незадаволеньне». (ТАСС).

* * *

БЭРЛІН, 8. Заява Залескага аб данцыгскім карыдоры і аб нацыянальных меншасьцях выклікала ў нямецкіх палітычных колах рэзкі адпор. «Дэйтчэ Альгемэйнэ Цэйтунг» піша:

«Залескі малюе фантастычную карціну, якая можа выклікаць толькі спачуваючую ўсьмешку па поваду наіўнасьці кіраўніка польскай замежнай палітыкі». (ТАСС).

ШТО АДКАЖА ПОЛЬШЧА?

ВАРШАВА, 9. Нота т. Літвінава Польшчы паранейшаму знаходзіцца ў цэнтры ўвагі ўсяго сусьветнага друку і палітычных колаў.

У польскім міністэрстве замежных спраў, як паведамляюць варшаўскія газэты, ідуць нарады аб канчатковай выпрацоўцы польскага адказу на ноту тав. Літвінава. У зьвязку з прыездам у Варшаву Патэка,—піша «Газэта Варшаўска»,—польскі адказ некалькі затрымаецца. У процівагу гэтаму афіцыёзны «Глос Праўды» лічыць, што адказ Польшчы будзе …

ЛІСТ ЛЬВОЎСКІХ РАБОЧЫХ РАБОЧЫМ КІЕВУ

КІЕЎ, 9. У той час, калі польская буржуазія шукае ўсякія шляхі, каб як-небудзь адхіліць мірныя прапановы савецкага ўраду, або адцягнуць на значны час падпісаньне пакту Кэлёга, польскія рабочыя сустрэлі ноту тав. Літвінава з вялікай радасьцю і прыемнасьцю.

Аб гэтым яскрава сьведчыць ліст рабочых Львову прысланы імі да рабочых трамвайных майстэрняў імя Домбаля ў Кіеве. Львоўскія рабочыя ў лісьце, між іншым, пішуць:

«Мы з радасьцю прачыталі адозву савацкага ўраду да ўраду Польшчы аб міры. У гэтыя дні мы ня можам забыць таго, што першым урадам, які падпісаў славутую адозву (за подпісам тав. Леніна) аб спыненьні імпэрыялістычнай вайны, быў урад рабочых і сялян СССР. Мы пераканаліся ў тым, што СССР змагаецца шчыра за мір, за шчасьце працоўных, мы горача вітаем выступленьне СССР у абарону міру і далучаем свой голас да голасу працоўных СССР аб міры. Гора таму, хто адважыцца падняць руку супроць СССР—адданага вартаўніка міру».

«СССР НАСТРОЕН БОЛЬШ МІРНА, ЧЫМ ПОЛЬШЧА»

БЭРЛІН, 8. Нямецкі друк працягвае абмяркоўваць ноту Літвінава ў спрыяючым тоне. Орган цэнтру «Гэрманія» піша:

«Няма ніякага сумненьня, што ў сучасны момант СССР настроен значна больш мірна, чым Польшча. Прыняцьце савецкае прапановы Літвой адкрывае шлях да згоды паміж Польшчай і Літвой, ва ўсякім выпадку з боку Літвы.

Калі Польшча адхіліць савецкую прапанову, дык гэта пагоршыць яе замежна-палітычнае становішча, бо дагэтуль у адказ на ўсе прапановы аб разбраеньні Польшча заўсёды заначала, што савецкая дзяржава нібы пагражае яе граніцам.

Газэта «Кэльнішэ Цэйтунг» рэзка крытыкуе камэнтарыі польскага афіцыёзу «Эпока», які прабуе сьцьвярджаць, быццам у савецкай прапанове прыкметна «роля Бэрліну». Кэльнішэ Цэйтунг» задае пытаньне: «Чаго-ж хоча Польшча? Спачатку яна патрабуе мірных гарантый. А калі ёй гэтыя гарантыі прапануюцца, яна пачынае ўгледжваць у гэтым нейкія злыя замыслы».

Прапанова Літвінава,—заканчвае газэта,—мела тое значэньне, што ва ўсякім выпадку прымусіла зьняць усялякага роду маскі. (ТАСС).

Выбух газу у Лендане

Забастоўка 35.000 вугляконаў і 12.000 тэкстыльшчыкаў ва Францыі

Сутычкі паміж бастуючымі і паліцыяй

ПАРЫЖ, 8. Учора ў радзе пунктаў Сэнт Этьен (дэпартамант Луары) адбыліся сутычкі бастуючых французскіх гарнякоў з штрэйкбрэхэрамі і паліцыяй. Як паведамляе газэта «Юманітэ» на руднях Кро штрэйкбрэхэр раніў бастуючага-камуністага; у Рыкамэры арыштавана некалькі пікетчыкаў. У часе сутычак з паліцыяй на руднях Сано некалькі бастуючых паранены ўдарамі гумавых палак.

Выканаўчы камітэт унітарнай (рэвалюцыйнай) канфэдэрацыі працы апублікаваў адозву з заклікам безадкладна пачаць збор сродкаў на прадпрыемствах у карысьць бастуючых 35.000 гарнякоў поўдня і 12.000 тэкстыльшчыкаў поўначы Францыі. (ТАСС).

Сакратар прафсаюзу гарнякоў басэйну Луары—Арно, адзін з правадыроў і арганізатараў забастоўкі французскіх гарнякоў.

Перасьцярога індыйскіх нацыяналістых ангельскага ўраду

ЛЕНДАН, 8. У Лагоры (Індыя) адбыўся мітынг свараджыстых (індыйскіх нацыяналістых), які ўхваліў рэзалюцыю, дзе адзначаецца трывожны характар таго факту, што на працягу апошніх год паўстаньні ў Аўганістане адбываліся толькі на ўсходніх граніцах краіны. Далей рэзалюцыя перасьцярагае ангельскі ўрад супроць якога-б там ні было ўмяшацельства ў непарадкі на аўганскай граніцы і аказаньня падтрыманьня аўганскім мяцежнікам, каб гэтым не ўзмацняць пагрозы для ўсеагульнага міру. (ТАСС).

Войскі Амануллы-хана пасьляхова прасьле-…

На шляхох савецка-нямецкага супрацоўніцтва

Сустрэча савецкіх і нямецкіх вучоных і тэхнікаў

УРАЧЫСТАЕ ПАСЯДЖЭНЬНЕ У МАСКВЕ

УСТУПНАЕ СЛОВА т. СТАМАНЯКОВА

МАСКВА. 8 студзеня ўвечары, ў актавай залі 1-га МДУ адбылося ўрачыстае пасяджэньне прысьвечанае «тыдню нямецкай тэхнікі».

Пасяджэньне адкрылася прамовай т. Стаманякова, які адзначыў, **што Нямеччына, заняўшы сярод усіх краін першае месца ў таваразвароце з СССР, займае такжа першае месца і ў абмене культурнымі каштоўнасьцямі з нашай краінай.**

Савецкая дзяржава і савецкая грамадзкасьць кажа т. Стаманякоў—асабліва зацікаўлены ў перанясеньні к нам з Нямеччыны тых галін навукі, якія маюць рашаючае значэньне для індустрыялізацыі нашай краіны і рэканструкцыі сельскае гаспадаркі. Рад выдатнейшых прадстаўнікоў нямецкай навукі і тэхнікі адгукнуліся на наш заклік. У іх асобе мы вітаем нямецкую навуку і тэхніку. Я ўпэўнен—закончыў Стаманякоў,—што іх прабываньне ў нас будзе садзейнічаць росту ўзаемнага разуменьня паміж нашымі краінамі.

ПРЫВІТАЛЬНЫ ЛІСТ т. РЫКАВА

Потым т. Стаманякоў агалашае ліст старшыні СНК СССР тав. Рыкава, які вітае арганізатараў і удзельнікаў «тыдню нямецкае тэхнікі» і выказвае пажаданьне, каб савецкія вучоныя, тэхнікі і гаспадарнікі вынесьлі з гэтага больш карысьці для нашай навукі, тэхнікі і сацыялістычнага будаўніцтва.

Доктар—інжынэр Аскар фон-Мюлер, былы прэзыдэнт электрычнай выстаўкі ў Франкфурце на Майне—старшыня дэлегацыі намецкіх вучоных

ПРАМОВА фон-ДЫРКСЭНА —

Нямецкі пасол у Маскве фон-Дырксэн, які выступіў потым з прамовай, сказаў:

Разьвіцьцё Савецкага Саюзу праходзіць у сучасны момант пад лёзунгам шырокай індустрыялізацыі. Я карыстаюся выпадкам, каб расьсеяць думку, што ў Нямеччыне, нібы, існуюць уплывовыя колы, якія з няпрыемнасьцю сочаць за індустрыялізацыяй Савецкага Саюзу. Бягучае і мінулае паказалі з дастатковай пераконанасьцю, што справа абстаіць якраз наадварот. **Той факт, што саюз нямецкіх інжынэраў з радасьцю прыняў прапанову таварыства «культура і тэхніка» адносна супольнага наладжваньня «тыдня», ясна падкрэсьлівае гатоўнасьць нямецкага тэхнічнага сьвету дзяліцца з Савецкім Саюзам вынікамі сваіх тэарэтычных досьледаў і практычным вопытам і адначасова карыстацца плёнам дасягненьняў савецкай навукі.**

МЫ ГОРАЧА ВІТАЕМ ПРАДСТАЎНІКОЎ НЯМЕЦКАЕ НАВУКІ І ТЭХНІКІ

Старшыня ВСНГ СССР т. Куйбышаў у сваёй прамове зазначае, што мы вельмі ўважліва адносімся да ўсялякіх форм міжнароднага супрацоўніцтва вучоных і тэхнікаў і горача вітаем у асобе нямецкіх гасьцей лепшых прадстаўнікоў нямецкай навукі і тэхнікі.

З адказнымі прамовамі выступілі старшыні нямецкай навуковай дэлегацыі прафэсары фон-Мюлер і Матчос. Фон-Мюлер у гарачай прамове дзякуе за запрашэньне для удзел ў тыдні нямецкай тэхнікі. Ён ужо ведае, што ў СССР утвораны цэлы рад новых буйнейшых электрастанцый і справа электрыфікацыі шпаркімі крокамі пасоўваецца наперад. Матчос гаворыць аб той гасьціннасьці, якую нямецкія вучоныя сустрэлі ў СССР, і запрашае савецкіх інжынэраў на бліжэйшы зьезд нямецкіх інжынэраў у Кёнігсбэрзе. Увечары ў тав. Стаманякова адбыўся прыём у гонар нямецкіх гасьцей. (ТАСС).

Пасьля перавароту ў Юга-Славіі

У КРАІНЕ УТВОРАНА ВАЕННАЯ ДЫКТАТУРА ВЯЛІКАСЭРБСКАЙ БУРЖУАЗІІ

ВЕНА, 8. Афіцыёзныя паведамленьні з Белграду пацьвярджаюць, быццам насельніцтва Юга-Славіі сустрэла дыктатуру «з энтузіязмам» і што кароль атрымаў прывітальныя тэлеграмы ад эканамічных арганізацый. Але з прычыны ўзмацненьня цэнзуры ніякія весткі аб тым, як у сапраўднасьці рэагуюць на пераварот масы насельніцтва за граніцу не праходзяць.

«Нэйе Вінэр Тагэблят» друкуе атрыманую з «пэўных крыніц» (трэба падразумяваць юга-слаўскую місію ў Вене) заметку, у якой выразна канстатуецца, **што пераварот мяў мэтай не задаволіць патрабаваньні харватаў, а вырашыць дзяржаўны крызіс «па-за рамкамі існаваўшай канстытуцыі».**

З Белграду афіцыёзна паведамляецца, што былы міністр гандлю—…

бясьпечнай канкурэнцыі з боку буржуазных харвацкіх палітыкаў. На гэтай глебе пачалася ўпартая барацьба паміж Белградам і Загрэбам. Барацьба гэта дасягла крайняга абвастрэньня пасьля забойства ў чэрвені месяцы ў юга-слаўскім парляманце трох кіраўнікоў харвацкага нацыянальнага руху на чале з Стэфанам Радзічам.

Спробы апошні кампраміснага вырашэньня канфлікту не далі [illegible] вынікаў, бо белградзкія палі[illegible] хацелі адмовіцца ад праграм[illegible] гага цэнтралізму, а харвац[illegible] —ад зьмены канстытуцыі і [illegible] рэньня Юга-Славіі ў фэдэрац[illegible] пры якой Харватыя была-б зьвязана з Сэрбіяй толькі дынастычнай вуніяй. Прадаўжалы дзяржаўны крызіс у апошнія месяцы пагражаў нават самому існаваньню Юга-Славіі і пры…

«Газэта Варшаўска»,—польскі адказ... некалькі затрымаецца. У процівагу гэтаму афіцыёзны «Глос Правды» лічыць, што адказ Польшчы будзе пасланы ў Маскву сёньня ўвечары (8-га сьнежня), або на працягу заўтрашняга дня.

Далей «Глос Правды» дадае, што хаця канчатковая рэдакцыя ноты яшчэ не ўстаноўлена, але можна ўжо зараз сказаць, што ў ноце ня будзе адмовы ад савецкай прапановы. «Але неабходна памятаць,—піша «Глос Правды»,—што Польшча зьяўляецца толькі аднэй з 14-ці дзяржаў, якія падпісалі пакт Кэлёга. З меркаваньняў ветлівасьці польскі ўрад захоча абмеркаваць тэкст прапанаванага яму пратаколу з іншымі 13-ю дзяржавамі, якія падпісалі пакт». (ТАСС).

У Лёндане здарыўся выбух газу, які разбурыў брук на працягу звыш 1 клм. і пацягнуў за сабою чалавечыя ахвяры.
Наш здымак атабражае месца выбуху ў Блюмзбэры (частка Лёндану).

Анры Барбюс у Адэсе

Пісьменьнік выяжджае ў падарожжа па Савецкай Азіі

АДЭСА, 8. У Адэсу прыехаў на параходзе «Ільліч» вядомы францускі пісьменьнік, член францускай камуністычнай партыі, Анры Барбюс.

У апошнія гады Анры Барбюс аб'яжджае розныя рэспублікі Савецкага Саюзу. У гэтым годзе яго падарожжа па СССР было спынена хваробай у Ніжнім-Ноўгарадзе, пасьля чаго ён лячыўся ў санаторыі на Каўказе.

У Адэсе Анры Барбюс прабудзе некалькі дзён, а потым на параходзе «Табольск» накіруецца вакол азіяцкага матэрыка ва Ўладывасток. З Уладывастоку ён выедзе ў Сібір і Туркестан. Аб'езд гэтых ваколіц павінен даць матэрыял для раду кніг, над якімі зараз працуе Анры Барбюс.

У Адэсе А. Барбюс заканчвае праўку карэктурных лістоў яго новай кнігі аб Савецкім Закаўказьзі, якая друкуецца ва Францыі. У далейшым Барбюс намеран прысьвяціць Савецкаму Саюзу вялікі мастацкі твор, зьмест якога ён зараз распрацоўвае.

Павялічэньне экспарту савецкага вугалю

МАСКВА, 8 У сувязі з нядаўнім буйным продажам нашага данецкага антрацыту і вугалю за граніцу дырэктар горнага дырэктарыяту Наркамгандлю СССР Ольскі паведаміў супрацоўніку ТАСС даныя, якія характарызуюць разьвіцьцё экспарту савецкага антрацыту і вугалю за апошні час.

СССР вывозіць мінэральны апал з Данбасу, з Далёкага Ўсходу і з Чэрамхаўскага басэйну. Асабліва пашыраецца экспарт данецкага апалу, які вывозіцца ў Турцыю, Эгіпет, Італію, Грэцыю, Францыю і Амэрыку. Калі за ўвесь 1927-28 г. было вывезена Донвугалем усяго 217 тысяч тон, то за першыя некалькі месяцаў бягучага году прадана на 1928-29 год на адных толькі дагаворах з замежнымі фірмамі ў 2-3 разы больш. Экспарт нашага далёка-ўсходняга вугалю ў 1927-28 г. склаў каля 190 тысяч тон. У бягучым годзе ён значна пашыраецца. Чэрамхаўскі вугаль упяршыню ў гэтым годзе выходзіць на замежны рынак. Чэрамхаўскі вугаль прадалы ў бягучым годзе кітайскім фірмам у разьмеры 30 тысяч тон.

Трэба адзначыць, што наш вугаль ня ўступае па якасьці ангельскаму;

Катэгарычны загад

У чэрвені 1927 г. была апублікавана пастанова ЦВК СССР аб зацьверджэньні палажэньня аб дзяржаўных прамысловых трэстах. Згодна гэтай пастанове дырэктаром трэстаў прадастаўляюцца правы самастойных рахункаводзтваў, калькуляцыі, балянсу апарацый па забесьпячэньні і г. д. Здавалася-б, што зараз пакончана з рэшткамі главкізму ў індустрыі, аднак гэта зусім ня так. Праўленьні трэстаў палажылі гэту пастанову ЦВК пад сукно і фабрык сваіх на гаспадарчы разьлік не пераводзілі. Гэта, як адзначана РСІ, было на працягу 1928 г. А зараз у апублікаваным учора загадзе № 301 па ВСНГ СССР канстатуецца вельмі павольнае правядзеньне ў жыцьцё загадаў аб пераводзе прадпрыемстваў на гаспадарчы разьлік. Аказваецца, такі перавод быў выкананы к тэрміну толькі адным трэстам. Бязумоўна, цалкам апраўдвае сябе той тон, які ўзяты прэзыдыумам ВСНГ СССР і які загадвае безадкладна закончыць поўнасьцю перавод прадпрыемстваў на гаспадарчы разьлік згодна загаду. Кіруючыя працаўнікі праўленьняў трэстаў павінны пакончыць з тэй валакітай, якая іншы раз мяжуецца проста з сабатажам у галіне перабудовы ўзаемаадносін паміж дырэктарамі заводаў і праўленьнямі трэстаў. Дырэктары павінны энэргічна дабівацца правядзеньня ў жыцьцё ўсіх існуючых урадавых распараджэньняў па гэтым пытаньні. Партыйныя арганізацыі павінны прасачыць, ці выконваюцца гэтыя распараджэньні. («Правда»).

29 прадпрыемстваў Азнафты на 7гадзінны рабочы дзень

БАКУ, 8. У 28-29 годзе намечана да пераводу на 7-гадзінны рабочы дзень дадаткова 29 прадпрыемстваў Азнафты. К канцу 28-29 г. па Азнафце будзе пераведзена на 7-гадзінны рабочы дзень 25% агульнага ліку рабочых, г. зн. каля 10.000 чалавек.

Савецкая Сібір на сацыялістычных рэйках

Тав. Луначарскі аб сваім падарожжы

МАСКВА, 8. Вярнуўся з Сібіры наркамасьветы т. Луначарскі, які выступаў у розных акругах краю на рабочых і сялянскіх сходах з справаздачай аб працы ўраду. У гутарцы з супрацоўнікам РОСТА т. Луначарскі паведаміў:

«Мне прышлося выступаць са справаздачай ураду на шматлюдных сходах у гарадох і ў радзе вёсак. У некаторых вёсках сходы, якія пачыналіся а 5-6 гадзіне вечара зацягваліся да першай гадзіны ночы. Усюды на сходах прысутнічаўшыя выказвалі падзяку ўраду за тое, што справаздачы робяць непасрэдна члены ўраду і выказвалі пажаданьні, каб такія справаздачы рабіліся больш рэгулярна. Агульнае ўражаньне аб вёсцы такое—сялянства добра ведае аб махінацыях кулакоў і моцна разумее, што кулаком трэба даць адпор. Серадпякі і бядпякі адносяцца да калгасаў у асноўным, вельмі спрыяюча. У радзе акруг ужо арганізавана шмат калгасаў. Расьце вялікі рух за далейшае разьвіцьцё калгасаў. Батрацкая частка вёскі выступала з рэзкімі скаргамі на мясцовыя органы ўлады. На рабочых сходах уся увага згуртоўвалася на пытаньні аб паскарэньні тэмпу індустрыялізацыі Сібіры. У рабочых раёнах ідзе ўзмоцненая праца па аказаньні дапамогі вёсцы ў выбарах. Актыўнае падтрыманьне сялянству аказваюць і чырвонаармейцы, якія пасылаюць у вёску сотні лістоў аб надыходзячых выбарах і аб неабходнасьці барацьбы з кулаком.

Адкрыцьцё сэсіі францускага парляманту

ПАРЫЖ, 8. Агэнцтва Гавас паведамляе, што сёньня адкрылася сэсія францускага парляманту. Старшынёй палаты зноў абраны Буйсон, які атрымаў 414 галасоў з 500. Група радыкал-сацыялістых пастанавіла галасаваць супроць вотуму давер'я ўраду. (ТАСС).

...пасьляхова прасьледуюць паўстанцаў

ТАШКЕНТ, 8. Па вестках аўганскіх газэт, у Джалал-Абадзе наступіла поўнае зацішша. Мяцежнікі робяць налёты толькі на паасобныя пункты. Урадавыя войскі занялі перавал Хаір-Хан, дзякуючы чаму частка мяцежнікаў аказалася адрэзанай ад Кухдаману. Лік паўстанцаў зьмяншаецца.

Газэта «Аман і афган» паведамляе, што частка мяцежнікаў у Кухдамане зьбіраецца пакінуць раён паўстаньня. Газэта выказвае думку, што гэта частка мяцежнікаў абкружана з усіх бакоў, дзякуючы захопу ўрадавымі войскамі шляхаў адступленьня.

Голад у Кітаі абхоплівае ўсё новыя раёны

НЯМА ЧЫМ ПЛАЦІЦЬ ПЭНСІІ СЛУЖАЧЫМ

ПЕКІН, 8. Эканамічнае становішча ў Кітаі з кожным днём усё пагоршваецца. Голад сярод сялянскага насельніцтва абхоплівае ўсё большую колькасьць раёнаў. Замірае таксама гандаль у гарадох. З новага году ў Пекіне закрылася 477 магазынаў. Чакаецца, што ў бліжэйшыя дні закрыецца яшчэ значная частка магазынаў.

Фінансавае становішча нанкінскага ўраду крытычнае. Служачым на працягу цэлага раду месяцаў—няма чым плаціць пэнсіі. Звыш 300 звольненых супрацоўнікаў кіраўніцтва Цянь-Цьзін Пукаўскай чыгункі пастанавілі арганізаваць «клюб самазабойцаў» і легчы на рэйкі, калі міністр шляхоў зносін адмовіцца выдаць пэнсію, якая ня выплачвалася ім на працягу апошніх 9 месяцаў. (ТАСС).

АРЫШТ КАМУНІСТЫХ У КАЙФЫНЕ

ПЕКІН, 8. У сталіцы правінцыі Хэнань—г Кайфыне, як падае кітайская прэса, выкрыта камуністычная ячэйка, якая зьмяшчалася ў рысавай краме. Члены ячэйкі прыходзілі пад выглядам пакупацляў, аднак яны затрымліваліся ў краме больш, чым гэта патрэбна было для пакупкі, што і дало повад для падазрэньня паліцыі. Апошняя зрабіла аблаву, у часе якой арыштавана 10 камуністых, у тым ліку некалькі настаўнікаў. Быў таксама выкрыт склад літаратуры.

...канстытуцыі».

З Белграду афіцыёзна паведамляецца, што былы міністр гандлю—лідэр мусульман-Спага і харват Шурмін запрошаны на аўдыенцыю да караля. Відавочна, ім будзе зроблена прапанова заняць вольные партфэлі. Намесьнікам міністра замежных спраў назначаны Калафатовіч, які зьяўляецца даверанай асобай прыдворнай ваеннай клікі і які займаў да гэтага часу пасаду начальніка генэральнага штабу. Урадавым камісарам усёй Харватыі назначан былы Загрэбскі прэфэкт-дэмакрат Зрэлец.

Апублікаваны новы дэкрэт, які прадугледжвае стварэньне новага вярхоўнага суду і які абмяжоўвае дзейнасьць закону аб незалежнасьці судзьдзяў.

Загрэбскія і вэнгерскія газэты ацэньваюць пераварот у Юга-Славіі вельмі скэптычна. Венская «Нэйе Фрэйе Прэсэ» канстатуе, што «дэмакратыі ў Эўропе прыходзіцца зараз надта дрэнна», і выказвае надзею, што юга-слаўская дыктатура будзе часовай.

Ротэ Фанэ» ацэньвае новы ўрад, як дыктатуру вялікасэрбскай буржуазіі і канстатуе здрадніцтва лідэраў харвацкай апазыцыі. Па словах газэты пераварот можна паставіць у сувязь з падрыхтоўкаю далучэньня Юга-Славіі да антысавецкага блёку.

***

Як вядома па Трыанонскім дагаворы да Сэрбіі былі далучаны вобласьці Харватыя і Славенія, якія ў гаспадарчых і культурных адносінах сталі значна вышэй, чым Сэрбія З самага пачатку ўся палітыка сэрбскіх радыкалаў у харвацкім пытаньні зводзілася да забесьпячэньня сваіх палітычных прывілеяў ад не... апошнія месяцы пагражаў нават самому існаваньню Юга-Славіі і прывёў краіну да ваеннай дыктатуры. Ваенная дыктатура робіць спробы зараз ажыцьцёвіць іншымі сродкамі той самы «кампраміс» паміж сэрбамі і харватамі, якога ня змог дабіцца парлямэнтарызм.

У выніку перавароту харвацкай буржуазіі прадастаўлена магчымасьць браць удзел у кіраўніцтве дзяржаваю паміма харвацкіх нацыянальных партый. Такі крок у адносінах да прадстаўнікоў буйной харвацкай буржуазіі зьяўляецца спробай унесьці раскол сярод харвацкіх палітыкаў і разьбіць адзіны нацыянальны харвацкі фронт.

Але трэба сказаць, што і гэты «кампраміс», дасягнуты пад націскам высокіх апякуноў з Лёндану і Парыжу ня зможа задаволіць ні сэрбаў, ні харватаў.

Юга-Славія, паралізаваная ў апошнія гады ўнутранымі сваркамі, павінна пры дапамозе ваеннай дыктатуры аднавіць сваю баяздольнасьць, стаць зноў «каштоўнаю» прыладаю пры ажыцьцяўленьні «высокіх мэтаў» сваіх заходніх апякуноў.

У гэтым асноўнае значэньне югаслаўскага перавароту.

***

КАНСТАНТЫНОПАЛЬ, 8. Камэнтуючы падзеі ў Юга-Славіі газэта «Акшам» піша: «Юга-Славія зьяўляецца штучнай дзяржавай, якая нарадзілася ў выніку вайны. Кароль хацеў навязаць сэрбскую гэгэмонію славянскім народам, якія адрозьніваюцца адзін ад другога, як мовай, так і рэлігіяй і культурай. Спроба сэрбаў паўтарыць вопыт асманскіх султанаў у эпоху самавызначэньня нацыянальнасьцяй асуджана на няўдачу». (ТАСС).

КОНТР-РЭВАЛЮЦЫЙНАЯ ЗМОВА У ТУРЦЫІ

Сьледзтва па справе аб выкрытай нядаўна ў Сьмірне і інш. гарадох Турцыі рэакцыйнай змове—падыходзіць к канцу. Прыцягнутыя да адказнасьці абвінавачваюцца ў падрыхтоўцы замаху на прэзыдэнта рэспублікі. Прад'яўленыя абвінавачаным артыкулы прадугледжваюць кару сьмерцю і пажыцьцёвае зьняволеньне.

На здымку—від на горад Ангору—сталіцу сучаснай Турцыі. Збоку Муст тафа Кэмаль—турэцкі прэзыдэнт.

Праф. Матчоо—дырэктар саюзу нямецкіх інжынераў

НЯМЕЦКІ ПАСОЛ УРУЧЫЎ т. КАЛІНІНУ ВЯРЫЦЕЛЬНЫЯ ГРАМАТЫ

МАСКВА, 8. Тав. Калінін прыняў учора нованазначанага нямецкага пасла фон-Дырксэна, які ўручыў яму вярыцельныя граматы. Тав. Калінін і пасол абмяняліся прамовамі. У сваёй прамове пасол між іншым заявіў:

«Маім імкненьнем будзе пакласьці ўсе сілы да выкананьня агульных задач у тым духу, які натхняў майго папярэдніка на гэтым пасту-нябожчыка Бракдорфа-Ранцаў».

Тав. Калінін у сваёй прамове сказаў: «Прашу вас прыняць запэўненьні ў тым, што ў выкананьні ўскладзенай на вас адказнай высокай місіі вы заўсёды сустрэнеце маё поўнае давер'е і падтрыманьне, а таксама ўсямернае садзейнічаньне з боку ўраду СССР». (ТАСС).

САВЕЦКА-НЯМЕЦКІ ГАНДЛЁВЫ ДАГАВОР 1925 г.—АСНОВА ЭКАНАМІЧНЫХ АДНОСІН ПАМІЖ АБЕДЗЬВЮМА КРАІНАМІ

МАСКВА, 8. Сёньня нямецкі пасол фон-Дырксэн прыняў супрацоўніка ТАСС, у гутарцы з якім, між іншым, сказаў: «Мая мэта заключаецца ў далейшым паглыбленьні прыяцельскіх адносін паміж Нямеччынай і СССР для дабра абодвых нашых народаў».

Адказваючы далей на запытаньне аб пэрспэктывах савецка-нямецкіх эканамічных адносін, пасол заначыў, што асновай эканамічных адносін паміж Нямеччынай і СССР зьяўляецца савецка-нямецкі гандлёвы дагавор 1925 г. Падпісаны ў Маскве 21-га сьнежня 1928 г. пратакол зусім здавальняюча вырашае спрэчныя пытаньні, у нямецкіх колах пратакол прыняты з вялікім задавальненьнем і я рад, што і савецкія колы віталі падпісаньне гэтага пратаколу. (ТАСС).

Супроць правых у нямецкай кампартыі

БЭРЛІН, 8. Пашыранае пасяджэньне Бэрлін-Брандэнбурскага акруговага камітэту партыі большасьцю 107 галасоў супроць 6 пры адным устрымаўшымся ўхваліла рэзалюцыю, якая адабрае ліст Выканкому Камінтэрну і выключэньне з партыі правых. Рэзалюцыя лічыць няўхільным таксама выключэньне з партыі Брандлера і Тальгэймэра. Акруговы камітэт выключыў з партыі Гэорга Шэбэ, Розу Вольфштэйн і Вальдэмара Гольцэ за фракцыйную работу і школную для партыі дзейнасьць. (ТАСС).

Уэльская трагэдыя

Мы нядаўна друкавалі аб катастрафічным становішчы гарнякоў у паўднёвым Уэльсе. 300.000 гарнякоў галадаюць. Апошнія паведамленьні з Англіі гавораць ужо аб сапраўднай катастрофе.

Сумныя коляды ў Англіі,—паведамляюць газэты. Уэльская трагэдыя кінула жалобную цень на ўсю краіну. Становішча дайшло да таго, што сам прынц Уэльскі (насьледнік прэстолу) выпусьціў трывожнае радыё да ўсёй ангельскай грамадзкасьці, у якім прапануе тэрмінова прыступіць да збору ахвяраваньняў у карысьць галадаючых.

Каб хоць як небудзь дапамагчы гэтай страшэннай бядзе патрэбна тэрмінова 150.000 фунтаў стэрлінгаў. Патрэба такая вялікая, што міністр аховы здароўя Нэвіль Чэмбэрлен адкрыта заявіў, што «ніводзін з ангельцаў ня ведае аб тэй страшэннай галечы, якая існуе зараз у Англіі сярод гарнякоў».

«Два гады назад мы яшчэ спадзяваліся на нешта,—заяўляюць галадаючыя паўднёва-уэльскія гарнякі.—а зараз у нас няма ніякіх надзей».

Карэспандэнт венскай «Нэе Фрэйе Прэсэ», які аб'езьдзіў гэты галодны край, паведамляе надзвычайна цікавыя даныя аб настроях паўднёва-уэльскай рабочай моладзі.

«Маладое пакаленьне рэзка зьмяняецца. Настрой маркотны, поўны недавер'я да ўсіх і да ўсяго. Варожасьць да Лёндану—нязвычайная».

Крызіс у ангельскай вугальнай прамысловасьці безнадзейны. За мінулы год здабыча вугалю была на 12.000 000 тон меншая, чым у 1913 г. Продаж экспартнага і параходнага вугалю скараціўся за гэты час на 20.000.000 тон.

Усе паведамленьні розных карэспандэнтаў з паўднёвага Уэльсу падаюць страшэнны малюнак гібелі дзесяткаў тысяч гарняцкіх дзяцей. Касы ўзаемадапамогі даўно пустыя. Усе фонды даўно вычарпаны. Тысячы гарнякоў галадаюць яшчэ ад часу ўсеагульнай забастоўкі, г. зн. з 1926 году. Больш паловы рабочага насельніцтва з таго ж часу знаходзіцца бяз працы.

Сумныя коляды. Сумны новы год. Толькі за адзін апошні год выкінута на вуліцу 40.000 гарнякоў. За той-жа час у паўднёвым Уэльсе закрылася 60 прадпрыемстваў. Акрамя таго, капальня-ўласьнікі абяцаюць у надыходзячым годзе закрыць яшчэ рад капальняў, калі ім не дадуць патрэбнай дапамогі, г. зн. калі ім не дазволяць скараціць яшчэ далей заработную плату.

А рэфармістыя працягваюць сваю гнусную справу. Яны зрываюць маючы адбыцца паход беспрацоўных гарнякоў на Лёндан.

Вось вынікі мінулага году ў Англіі.

Забарона дэманстрацый бэрлінскага пралетарыяту на магілах Карла Лібкнэхта і Розы Люксэмбург

БЭРЛІН, 8. Бэрлінскі паліцэй-прэзыдэнт сацыял-дэмакрат Цьвігібэль паведаміў акруговы камітэт нямецкай кампартыі, што распараджэньне аб забароне дэманстрацый мае моц таксама ў адносінах да назначанай на нядзелю дэманстрацыі бэрлінскага пралетарыяту на могілках Карла Лібкнэхта і Розы Люксэмбург. Акруговы камітэт кампартыі апублікаваў адозву, у якой заклікае рабочых зьявіцца на масавую дэманстрацыю на могілкі ахвяр рэвалюцыі 13-га сьнежня наперакор забароне Цьвігібэля. (ТАСС).

Анты-японскі тыдзень у Кітаі

ПЕКІН, 8. Анты-японскі тыдзень павінен пачацца ў бліжэйшы час па ўсім Кітаі згодна пастановы ўсекітайскага антыяпонскага таварыства. У гэты тыдзень павінна быць яшчэ больш узмоцнена анты японская прапаганда і анты-японскі байкот.

11 студзеня г. г. а 6 гадз. увечары ў клюбе імя Карла Маркса адбудзецца

СХОД ПРАФАКТЫВУ гор. МЕНСКУ

з наступным парадкам дня:
1. Даклад тав. Рыжова аб выніках VIII усесаюзнага зьезду прафсаюзаў.
2. Аб задачах і парадку правядзеньня агляду працы вытворчых нарад і камісій. (Дакладчык тав. Розін).

Уваход па білетах, разасланых па саюзах.

ПРЭЗЫДЫУМ ЦСПСБ

РЭДАКЦЫЯ „ЗЬВЯЗДЫ“ ПРОСІЦЬ РАДЫЁ-АМАТАРАЎ МЕНСКУ,

якія маюць лямпавыя прыёмнікі-рэгэнэратары, у часе перадачы інфармацыі ТАСС (7 г.—8 г. раніцы, 4—5 г. дня 12—1 г. уначы) не перашкаджаць прыёму інфармацыі сьвістам прыёмніку. Перашкаджаючыя ў працы па прыёме інфармацыі будуць прыцягвацца да адказнасьці.

Партыйнае будаўніцтва

ВЫКОНВАЦЬ ДЫРЭКТЫВЫ ПАРТЫІ РАШУЧА І ВЫРАЗНА

Партыйная адукацыя—магутная зброя ў барацьбе супроць ухілаў ад ленінскай лініі партыі

Праз шырокае разгортваньне самакрытыкі выкрываць скажэньні клясавай лініі ў практычнай рабоце

Да 12-га зьезду КП(б)Б

Аб пастаноўцы работы сярод батракоў і с.-г. рабочых

Работа сярод батракоў і с.-г. рабочых зьяўляецца адным з важнейшых вучасткаў партработы ў вёсцы. У БССР налічваецца досыць значная праслойка батракоў і с.-г.рабочых. XI зьезд КП(б)Б канстатуе, што «апошнія гады паказваюць рост найму рабочай сілы ў вёсцы БССР, прычым гэты рост асабліва наглядаецца ў адносінах падзённага найму»... На 1-га ліпеня 1928 г. па БССР налічвалася 183.797 батракоў і с.-г. рабочых, у тым ліку батракоў і пастухоў 97.475 чал. (па даных ЦСУ). Пры правільнай пастаноўцы партыйнай работы гэта армія с.-г. рабочых і батракоў можа іграць вялікую ролю ў справе сацыялістычнае перабудовы вёскі. Вось чаму XI зьезд КП(б)Б даў дырэктыву: «значна ўзмацніць увагу ўсіх парторганізацый рабоце сярод с.-г. рабочых, батракоў і беднаты, у прыватнасьці, усямерна ўзмацняючы прыцягненьне іх на адкрытыя партсходы. Галоўная ўвага ў далейшым росьце КП(б)Б у вёсцы павінна быць зьвернута на падрыхтоўку і ўцягненьне ў партыю батрацкага і бядняцкага актыву». Акрамя таго, зьезд даў рад дырэктыў па ўзмацненьні эканамічнай работы сярод батрацтва, па ўцягненьні яго ў прафсаюз, па паляпшэньні культурнага абслугоўваньня батракоў і с.-г. рабочых.

З часу XI партзьезду мінуў год, у хуткім часе 12 зьезд КП(б)Б павінен будзе падагуліць вынікі гадавой работы партыі ў вёсцы, у тым ліку работы сярод батрацтва.

Як-жа фактычна, на справе выкананы дырэктывы XI зьезду КП(б)Б па рабоце сярод батрацтва? Нажаль прыходзіцца прызнаць, што гэта работа ўсё яшчэ застаецца амаль слабым зьвяном у дзейнасьці парт'арганізацый у вёсцы. Вынікі партработы з батрацтвам яшчэ вельмі нязначныя.

XI зьезд КП(б)Б даў дырэктыву... «значна ўзмацніць работу па ўцягненьні ў саюз батракоў, пастухоў, а таксама занятых па найме на сэзонных работах у вёсцы (лесараспрацоўкі, сплаў, меліярацыйныя, тарфяныя і інш. работы), для якіх работа па найме зьяўляецца асноўнай крыніцай існаваньня». У выкананьні гэтай дырэктывы некаторыя дасягненьні ёсьць, **ахват батракоў прафсаюзамі павялічыўся.** Лік членаў прафсаюзаў—батракоў за паўтара гады павялічыўся на 63,7 проц. Калі на 1-I—27 г. у саюзе было 6.894 батракі і пастухі, то на 1-VII—1928 г. іх у саюзе налічваецца—11.285. Лік членаў саюзу—рабочых на лесараспрацоўках павялічыўся за гэты час на 28,3 проц., рабочых тарфяных і меліярацыйных работ—на 28,4 проц. Але ўсё-ж у адносінах да агульнага ліку батракоў і с.-г. рабочых такі рост саюзу яшчэ нельга прызнаць выстарчальным.

XI зьезд КП(б)Б ...

Дрэнна разгорнута работа па сацыяльным страхаваньні батракоў. Усяго застрахавана 9.950 батракоў.

Буйнейшым недахопам у эканамічнай рабоце сярод батрацтва зьяўляецца **слабасьць кантролю за фактычным выкананьнем працдагавароў і працоўнага заканадаўства.** Кодэкс законаў аб працы ня ўсюды цьвёрда праводзіцца ў адносінах да кулацкіх гаспадарак, нярэдка да іх механічна ўжываюцца «часовыя правілы».

У выніку часта наглядаюцца парушэньні працдагавароў і працоўнага заканадаўства. Рабочы дзень батрацтва (асабліва батрачак і пастухоў) у большай частцы не абмяжоўваецца, працуюць «ад цямна да цямна», выхадныя дні рэдка захоўваюцца. Бытавыя ўмовы батрацтва ў большасьці вельмі дрэнныя.

Наогул нізавыя савецкія арганізацыі (сельсаветы, РВК) вельмі мала ці зусім не зьвяртаюць увагі на работу з батрацтвам.

Слабасьць работы ячэек і РК сярод батракоў знаходзіць свой адбітак у вельмі **нязначным прыцёку батракоў у партыю.** Усяго ў КП(б)Б налічвалася батракоў і с.-г. рабочых: на 1-I—27 г.—294, на 1-I—28 г.—357. Толькі 1928 г. дае некаторае ўзмацненьне росту батракоў у партыі—на 1-X—28 г. налічваецца ў КП(б)Б 715 с.-г. рабочых і батракоў. Дырэктыва аб уцягненьні батракоў у партыю застаецца нявыкананай.

Некаторыя дасягненьні можна адзначыць у галіне работы з прафактывам у саюзе. Лік батракоў у складзе прафактыву ўзрос з 553-х чалавек у 1927 г. да 719 у 1928 годзе. У 1927 годзе прапушчана праз акруговыя і раённыя 3-х тыднёвыя прафкурсы 1.426 чл., з іх 560 батракоў. Праз цэнтральныя курсы прайшло 98 чал. За апошнія два гады высунута на кіруючую прафэсіянальную і гаспадарчую работу 172 чал., з іх 67 батракоў.

Агульны вывад з усяго сказанага такі, што калі па прафэсіянальнай лініі ёсьць некаторыя дасягненьні ў рабоце з батрацтвам, то **работа вясковых парт'арганізацый у адносінах палітвыхаваўчай, масавай работы сярод батракоў застаецца надзвычайна слабай.**

І. ДОРАХАЎ.

Зараз-жа разгарнуць падрыхтоўку да камплектаваньня камвузаў

Камплектаваньне камвузаў на 1929-30 навучальны год пачалося з сьнежня 1928 году. Аднак, да гэтага часу некаторыя партарганізацыі падрыхтоўкі не разгарнулі

Камплектаваньне камвузаў да 1928 г. выключна ўтваралася за не калькі (3-4) месяцаў да пачатку навучальнага году. Гэта не давала магчымасьці адборачным камісіям на мясцох камандыраваць т. т. з адпаведным партыйным і вытворчым стажам. Камандыруемыя таварышы ня мелі даволі часу для падрыхтоўкі. Таму шмат таварышоў ня прымаліся ў адпаведны камвуз. Як на прыклад, можна паказаць:—у Ленінградзкі камвуз у 1928 г. мандатная камісія не дапусьціла да прыёмных іспытаў пры наступленьні 165 чал. з 460 камандыраваных. Галоўнымі прычынамі такога адсеву былі: недахоп партыйнага, вытворчага стажу і стажу актыўнай партработы ў камандыруемых. У другіх мясцох справа абстаяла ня лепш.

Каб унікнуць такіх зьявішч, камплектаваньне камвузаў на 1929-1930 г. пачалося з сьнежня 1928 г. Намечаны да пасылкі на вучобу ў той ці іншы ВУЗ таварыш залічваецца ў абавязковым парадку на завочную дакамвузаўскую падрыхтоўку, для папярэдняй прапрацоўкі праграмы, паказанай у правілах прыёму. У тых-жа камвузах, дзе спэцыяльнай завочнай падрыхтоўкі не арганізавана, камандыраваным таварышом даецца магчымасьць карыстацца кансультацыяй, непасрэдна зьвязваючыся з праўленьнем данага камвузу.

Акрамя гэтага, мясцовыя арганізацыі павінны скласьці для таварышоў, намечаных для пасылкі на вучобу ў камвуз, такія ўмовы, пры якіх яны маглі-б сапраўды падрыхтавацца да паступленьня. Трэба аслабаняць гэтых таварышоў ад лішняй нагрузкі, лічыць падрыхтоўку ва Ўнівэрсытэт асноўнай, забясьпечыць патрэбнай літаратурай; арганізаваць кансультацыю для іх пры АПА—габінэтах і г. д.

Арганізацыі павінны аддаць максымум увагі адбору ў камвузы і падрыхтоўцы адабраных таварышоў.

Асаблівую ўвагу трэба зьвярнуць на адбор і падрыхтоўку таварышоў, якія паступаюць у тыя камвузы, у якіх сёлета ня будзе разьвёрсткі (Акадэмія Камвыхаваньня імя Крупскай), а таварышы будуць прымацца па конкурсе.

Мясцовыя партарганізацыі не аддаюць выстарчальнай увагі справе таварышоў для пасылкі на вучобу ў камвузы. Аб гэтым сьведчыць несваячасовая прысылка дакумантаў на адабраных таварышоў, ня ўсе дакуманты прысылаюцца адразу, а ўсё гэта затрымлівае сваячасовую пасылку дакумантаў у прыёмную камісію таго ці іншага ВУЗ'у і яны застаюцца не разгледжанымі. Некаторыя арганізацыі зусім не займаюцца гэтым пытаньнем. Напрыклад у Ленінградзкі камвуз Менскім акругкомам не камандыравана ніводнага таварыша, ня гледзячы на тое, што жадаючых вучыцца ёсьць у Менскай партарганізацыі шмат.

Наглядаюцца зусім недапушчальныя адносіны да камандыраваньня на вучобу жанчын. У Ленінградзкі камвуз мясцовымі адборачнымі камісіямі не камандыравана ніводнай жанчыны.

Акругкомам трэба больш шырока апавяшчаць партарганізацыю аб наліччы месц у тым ці іншым ВУЗ'е адбіраць таварышоў, якія адпавядаюць правілам прыёму, і асаблівую ўвагу трэба зьвярнуць на пасылку на вучобу жанчын.

НОЗІК Л.

Больш паловы слухачоў не наведваюць школ

(Партналектыў фабрыкі «Чырвоная Бярэзіна», Барысаў).

Перад пачаткам навучальнага году мы шмат гаварылі аб вучобе камуністых і камсамольцаў, шмат гаварылі аб наведваньні партшкол.

Вось ужо прайшло некалькі месяцаў, як уся сетка партасветы распачала працу. З 150 чалавек нашага парткалектыву, які павінен вучыцца ў школах, заняткі школ наведвае толькі чалавек 60, а рэшта—90 камуністых і камсамольцаў і ня думаюць наведваць. Цэк'ячэйкі ў адносінах да гэтай часткі таварышоў ніякіх мер ня прымаюць.

Выходзіць, што мы толькі гаворым перад пачаткам навучальнага году і аб наведваньні, і аб тым, каб ячэйкі цікавіліся гэтай справай, а фактычна-ж атрымліваецца, што ячэйкі практычна ў гэтых адносінах нічога ня робяць.

Б. Шым.

Закрылася V Магілеўская акрпартканфэрэнцыя

(Па тэлефону ад уласнага карэспандэнта)

Пазаўчора скончыла сваю працу V Магілеўская партканфэрэнцыя. Канфэрэнцыя абмеркавала рад важнейшых пытаньняў сацыялістычнага будаўніцтва і ўнутрыпартыйнае працы. Уся праца канфэрэнцыі прайшла пад знакам бальшавіцкай згуртаванасьці, пры шырокай разгорнутай самакрытыцы працы арганізацыі і надзвычайна вялікай актыўнасьці. Па ўсіх пытаньнях па[ра]дку дня запісалася ў спрэчках 260 дэлегатаў.

Канфэрэнцыю віталі шматлікія дэлегацыі рабочых і сялян.

Выбары акругкому прайшлі пры поўным захаваньні ўнутрыпартыйнай дэмакратыі. Сярод абраных у акругком 13 рабочых ад варштату, 1 батрак і 2 калгасьнікі.

Першы пленум акругкому сакратаром АК абраў тав. Нэйланда.

Партасьвета ў Аршанскай арганізацыі

По некаторых школах наглядаецца адсеў слухачоў і частыя зрывы заняткаў. Слабая падрыхтоўка прапагандыстых—найвялікшая перашкода ў партасьвеце

Сетка партасьветы 1928-29 навучальнага году па горадзе складаецца з 10 адзіных партшкол, 9 вячэрніх саўпартшкол і 15 прадметных гурткоў, з якіх 10 гурткоў па самаадукацыі. На вёсцы-ж—26 адзіных партшкол, 5 вячэрніх саўпартшкол і 87 прадметных гурткоў, з якіх 36 гурткоў па самаадукацыі. Усяго ахоплена партвучобай 2.589 чал., з іх камуністых—1.508, якія складаюць 74 проц. усяе арганізацыі (у мінулым годзе было 67 проц.), камсамольскага актыву—615 чал. і беспартыйнага рабоча-сялянскага актыву 572 ч. *) Гэтыя лічбы сьведчаць аб тым, што сваячасова праведзеная шырокая растлумачальная праца ў арганізацыі па пытаньнях партвучобы, правядзеньне прынцыпу добраахвотнасьці форм і прадметаў партадукацыі дало мажлівасьць больш поўна прыстасаваць сыстэму партасьветы да запатрабаваньняў шырокіх колаў партарганізацыі.

Палепшылася матар'яльнае становішча ўсёй сеткі партасьветы. Раёны і буйныя прамысловыя цэнтры забясьпечаны прапагандыстымі.

Праца ўсяе сеткі партасьветы за выключэньнем 4 вячэрніх саўпартшкол пераведзена на белмову. Гэтаму садзейнічала выданьне і забесьпячэньне школ і гурткоў падручнікамі на белмове.

У большасьці школ уведзены агульна-адукацыйныя прадметы.

Аднак матар'ялы, якія паступілі з райкомаў, рад сходаў слухачоў, праведзеных у апошні час, сьведчаць аб тым, што мясцамі партвучоба ня дасьць адпаведных станоўчых вынікаў. Некаторыя ячэйкі не захавалі прынцыпу добраахвотнасьці пры ўкамплектаваньні сеткі. Частка школ і гурткоў не забясьпечана належнымі памяшканьнямі і ўмовамі для працы. Вызначаныя для вучобы дні ў радзе раёнаў запаўняюцца сходамі, нарадамі. Лекцыйны метад заняткаў у некаторых школах і іншыя адмоўныя зьявішчы паніжаюць якасьць вучобы і зацікаўленасьць слухачоў у наведваньні заняткаў. Па некаторых школах ужо наглядаецца значны адсеў, асабліва зараз, у часе разгортваньня гаспадарчых і палітычных кампаній. Пачаліся масавыя зрывы заняткаў, асабліва зрываецца вучоба актыву. Трэба зараз-жа палепшыць забесьпячэньне школ і гурткоў памяшканьнямі, асьвятленьнем, забараніць усялякія сходы, пасяджэньні і нарады ў дні вучобы, мець на ўвазе дні вучобы пры складаньні плянаў правядзеньня кампаній, з такім разьлікам, каб актыў у гэты час мог быць на занятках у школе і гуртку. Асабліва важным зьяўляецца разгортваньне вельмі слабага вучастка працы—мэтадычнай падрыхтоўкі прапагандыстых, апошнія у значнай сваёй частцы падрыхтаваны слаба.

Склад сталых прапагандыстых вельмі слаба забяспечаны кадрам марксысцка-ленінскі падрыхтаваных прапаўнікоў. З 17 сталых прапагандыстых толькі 4 скончылі камвуз, 7—губсаўпартшколу, а 6—ня маюць сталай тэарытычнай падрыхтоўкі. Асабліва слабымі па падрыхтоўцы зьяўляюцца прапагандыстыя вясковай сеткі партасьветы: з 78 прапагандыстых 5 скончылі камвуз 19—губсаўпартшколу, 27—акруговыя курсы прапагандыстых і 28 ...

*) Сюды не ўваходзяць зьвесткі аб гуртках пры тэхнікумах, рабфаку, с.-г. акадэміі, лікпункты, школы малапісьменных і сеткі партасьветы па Дубровенскім і Расьнянскім раёнах.

ГУТАРКІ АБ МІРЫ і падрыхтоўка да вайны

1928 год, які толькі што скончыўся, з усіх 10 гадоў прайшоўшых ...

... глыбіў небясьпеку новых войнаў, не зважаючы на ўсе пакты і канфэрэнцыі,—гэта прызнаюць часам і буржуазныя аглядчыкі. У венскай газэце Нэўэ Фрайэ Прэссэ» за 17-XII зьмешчаны артыкул аднаго з такіх аглядчыкаў—былога старшыні ангельскага ўраду Лёйд Джоржа. Знаходзячыся ў баку ад урадовага крэсла, ён часам цяпер скільны сказаць праўду, сказаць тое, чаго ня ...

З гэтаю асноўнаю агаворкаю заўвагі Лёйд Джоржа не пазбаўлены пэўнае значнасьці.

Лёйд Джорж называе 1928 г. годам расчараваньняў, сумбурным і непацешным. Ад Балканаў да Балівіі бюлетэні аб пагодзе ня блiскучыя. Палітычны барометр падаў праз увесь год. Бязупынная дзейнасьць упустую камісіі Лігі Нацый па разбраеньні, ангельска-французскае мор...

... будаваньня Сінгапурскае ваеннаморскае базы і заява Мусаліні, што ён будзе ўзмацняць італьянскую армію ў няменшай меры, чым усе іншыя дзяржавы, не зважаючы на пастаяннае размнажэньне пактаў аб міры.

З цынічнай іроніяй Лёйд Джорж заяўляе: «Кожная міралюбная заява дзяржаў дагэтуль заўсёды мела вынікам ...

... копам пад «саюзную» «прыяцельскую» Францыю.

Вельмі цікава маўчаньне Лёйд Джоржа аб Савецкім Саюзе і дэманстрацыйнае спачуваньне Нямеччыне пры разглядзе інцыдэнту Штрэзэман—Залескі ў Лугано. Лёйд Джорж знаходзіць, што ў адносінах да Нямеччыны вядзецца фальшывая палітыка, ...

на лесараспрацоўках павялічыўся за гэты час на 28.8 проц., рабочых тарфяных і меліярацыйных работ—на 28.4 проц. Але ўсё-ж у адносінах да агульнага ліку батракоў і с.-г. рабочых такі рост саюзу яшчэ нельга прызнаць выстарчальным.

XI зьезд КП(б)Б паставіў перад партыйнымі і прафсаюзнымі арганізацыямі задачу: «сачыць за тым, каб няўхільна ажыцьцяўляўся кодэкс законаў аб працы ў адносінах батракоў і батрачак у гаспадарках кулацкага тыпу і прыцягваць парушальнікаў законаў да самай строгай адказнасьці», «забясьпечыць строгае праводзеньне ў жыцьцё ўсіх законаў аб сацыяльным страхаваньні с.-г. і лясных рабочых і работніц»... «партарганізацыям, фракцыям савецкіх і прафсаюзных арганізацый прыняць меры да папулярызацыі «часовых правіл» сярод шырокіх мас сялянскага насельніцтва і батрацтва і сачыць за тым, каб гэтыя правілы няўхільна праводзіліся ў жыцьцё»...

І гэта дырэктыва партзьезду выконваецца слаба. Праўда, **ахват батракоў і пастухоў працоўнымі дагаварамі** павялічыўся. Калі на 1-VII—1927 г. было ахвачана працдагаворамі 25.083 чал., то на 1-VII—1928 г.—32.984 чал., павялічэньне на 31,8%. У апошнюю кампанію заключэньня калдагавароў павышана зарплата батракоў і пастухоў. Раней батрак атрымліваў у сярэднім 15-17 руб. (уключаючы натуру), цяпер 18-20 руб., пастух—21, цяпер—26 р.

...падрыхтоўка да вайны

1928 год, які толькі што скончыўся, з усіх 10 гадоў прайшоўшых ад сканчэньня імпэрыялістычнае вайны, зьявіўся годам найбольш шумных гутарак аб міры і найбольш актыўнае падрыхтоўкі да новае вайны. Разам з тым 1928 год зьявіўся годам найбольшага завастрэньня кантрасту паміж **барацьбой за мір**, якую вядзе Савецкі Саюз, і тымі **гутаркамі аб міры**, якія ўзмоцнена вядуцца капіталістычнымі дзяржавамі для прыкрыцьця сваіх ваенных падрыхтаваньняў. Рашучай і радыкальнай прапазыцыі Савецкага Саюзу зрабіць вайну немагчымаю праз поўнае і ўсебаковае разбраеньне капіталістычны сьвет супроцьпаставіў мэлёдэклямацыю так званага «пакту Кэлёга», які шматлікавымі агаворкамі пазбаўлены рэальнага значэньня, а дзякуючы адкладу ратыфікацыі яго першапачатковымі ўдзельнікамі, дагэтуль ня мае і фармальнае моцы. Апошняя прапазыцыя Савецкага Ўраду асобным пратаколам увесьці ў дзейнасьць у сваіх узаемаадносінах прынцыпы пакту Кэлёга, не чакаючы ратыфікацыі яго ўсімі падпісаўшымі дзяржавамі, падштурхне ня толькі Польшчу выявіць свае сапраўдныя адносіны да справы адхіленьня новых войнаў.

Што 1928 год нікольні не наблізіў трывалага міру, а наадварот павінна сьведчыць газэце «Нэўэ Фрайэ Прэссэ» за 17-XII зьмешчаны артыкул аднаго з такіх аглядчыкаў—былога старшыні ангельскага ўраду Лёйд Джоржа. Знаходзячыся ў баку ад урадовага крэсла, ён часам цяпер схільны сказаць праўду, сказаць тое, чаго ня мог-бы сказаць, будучы старшынёю або членам ураду. І гэта робіць пэўнае ўражаньне на буржуазны друк і буржуазную публіку. Артыкулы Лёйд Джоржа шырока абгаворваюцца ў міжнародным друку. Але разам з тым артыкулы Лёйд Джоржа, якія нібыта зьяўляюцца гіроніяй з няўдалых спроб буржуазнае дыплёматыі сваімі гутаркамі аб міры прыкрыць падрыхтоўку да вайны,—фактычна самі служаць тэй-жа мэце. Лёйд Джорж абходзіць поўным маўчаньнем прапазыцыі Савецкага Ўраду аб поўным або частковым разбраеньні, маўчыць і аб тэй сетцы інтрыг, якая бязупынна пляцецца і асабліва ўзмоцнена плялася ў 1928 г. вакол Савецкага Саюзу. Лёйд Джорж піша так, як-бы Савецкі Саюз зусім не існаваў. Ведаючы манеру буржуазных палітыкаў абыходзіць маўчаньнем самыя клапатлівыя і небясьпечныя пытаньні, можна думаць, што значэньне ўзаемаадносін буржуазнага сьвету з Савецкім Саюзам лічыцца імі іменна за такое пытаньне. Пры такіх абставінах маўчаньне Лёйд Джоржа аб Савецкім Саюзе мае ня меншае значэньне, чым яго «выкрыцьці» наконт пакту Кэлёга, франка-ангельскага морскага паразуменьня і г. д.

расчараваньняў, сумбурным і непацешным. Ад Балканаў да Балівіі бюлетэні аб пагодзе ня бліскучыя. Палітычны барометр падаў праз увесь год. Бязупынная дзейнасьць упустую камісіі Лігі Нацый па разбраеньні, ангельска-францускае морскае паразуменьне паказалі, па словах Л. Д., што «дагэтуль няма ніякае веры ў мір і што справа бясьпечнасьці найлепш давяраецца гарматам».

«Ангельска - францускае паразуменьне—піша Л. Д.,—было самым цяжкім ударам у сьпіну в дагэтуль атрыманых справаю міру. Яно раптам (?) паказала, што дзьве вялікія дзяржавы ня маюць найменшае ахвоты да разбраеньня».

Англія і Францыя абмежавалі крэйсэры і падводныя лодкі толькі ў велічыні, а ня ў колькасьці, пакідаючы бязьмежны прастор для ўзбраеньня лёгкімі тыпамі.

Яшчэ большае значэньне мае ўмова, што гіганцкія вайсковыя рэзэрвы дзяржаў пераможніц (Францыі) ня могуць абгаворвацца ні на якой канфэрэнцыі па разбраеньні. Гэтая ўмова азначае, што будуць і далей жыць гіганцкія арміі, якія прывялі да сусьветнае вайны.

Сьледам за падпісаньнем пакту Кэлёга, які «выключаў» вайну, як сродак вырашэньня міждзяржаўных канфліктаў, пайшлі — павялічэньне францускага ваенна-морскага бюджэту на 900 мільёнаў франкаў, прамова Куліджа аб пабудове новых крэйсэраў, заява Англіі аб працягу шыя дзяржавы, не зважаючы на пастаяннае размнажэньне пактаў аб міры.

З цынічнай гіроніяй Лёйд Джорж заяўляе: «Кожная міралюбная заява дзяржаў дагэтуль заўсёды мела вынікам значнае павялічэньне арміі, або флёту, або абодвых разам. Сантымэнтальныя песьні аб міры, што чуліся на міжнародных банкетах пры падпісаньні якога-небудзь новага пакту, заглушаюцца стукам молатаў у вялікіх арсэналах усіх дзяржаў, дзе з найвялікшым стараньнем куецца зброя для вайны... Не зважаючы на пакт Кэлёга, гэты год зусім ня быў годам міру».

Канец 1928 году нагляднa паказаў, як існаваньне Лігі Нацый і розныя пакты ня могуць ухіліць вайну, і ў ваенным канфлікце паміж Балівіяй і Парагваем рашаючае слова сказала ня Ліга Нацый, але Злучаныя Штаты. Але Лёйд Джорж, як ангельскі буржуазны патрыёт, баіцца бліжэй чапаць гэтую тэму—тэму аб новым адступленьні Англіі перад напорам Злучаных Штатаў. Таксама ўся праблема супярэчнасьцяй паміж Злучанымі Штатамі і Англіяй для яго як-бы ня існуе. Замест гэтага ён з вялікай ахвотай і гіранічным спачуваньнем гаворыць аб франка-італьянскай грызьні і аб неабходнасьці так ці інакай задаволіць італьянскія дамаганьні. Дзеля таго, што яны могуць быць задаволены толькі францускім коштам, такое спачуваньне б. ангельскага прэм'ера зьяўляецца нічым іншым, як падстрацыйнае спачуваньне Нямеччыне пры разглядзе інцыдэнту Штрэзэман—Залескі ў Лугано. Лёйд Джорж знаходзіць, што ў адносінах да Нямеччыны вядзецца фальшывая палітыка, якая асабліва зьяўляецца ў адцяжцы эвакуацыі Надрэйнскае краіны. Віну за інцыдэнт у Лугано Лёйд Джорж цалкам ускладае на польскага прадстаўніка і на польскую палітыку ў Сылезіі, якую называе кратэрам вулькану і заяўляе, што трэба ўвесьці бурлівую ляву ў пэўныя берагі, бо інакшай яна можа затапіць усю Эўропу. Гэтыя нападкі на Польшчу і камплімэнты Нямеччыне ідуць зусім па лініі сучаснае ангельскае палітыкі. Тут Лёйд Джорж, не зважаючы на сваю вонкавую апазыцыйнасьць, зьяўляецца фактычна памоцнікам Чэмбэрлена. Дзеля посьпеху супроцьсавецкага блёку абавязкова неабходны ўдзел у ім Нямеччыны, што немагчыма без паважных кампэнсацый, а яны маглі-б ажыцьцявіцца коштам Польшчы. Нападкі Лёйд Джоржа на Польшчу і камплімэнты Нямеччыне заслугоўваюць увагі, бо ён лічыцца палітыкам, які добра чуе, адкуль павее новы палітычны вецер.

Наогул-жа, справа міру ў канцы 1928 году апынулася ў значна большай небясьпечнасьці, чым пры пачатку яе, не зважаючы на пакт Кэлёга і інш. Гутаркамі аб міры буржуазія хоча прыкрыць падрыхтоўку да новае вайны.

МІХАСЬ БАРАВЫ.

...прапагандыстых 5 скончылі камвуз 19—губсаўпартшколу, 27—акруговыя курсы прапагандыстых і 28 ня маюць сталае палітпадрыхтоўкі. Праводзімыя штогодна акруговыя курсы прапагандыстых не даюць належнага эфэкту: выпускаемыя прапагандыстыя застаюцца слаба падрыхтаванымі, гэта тлумачыцца галоўным чынам нядбайнымі адносінамі райкомаў пры адборы таварышоў на курсы. Эфэктыўнасьць 2-тыднёвых усебеларускіх курсаў прапагандыстых таксама малая, дзякуючы каротка-тэрміновасьці курсаў.

Слабая падрыхтоўка прапагандыстых—найвялікшая перашкода у парт'асьвеце-павінна быць зьнішчана. Трэба больш уважліва адносіцца да ўкамплектаваньня акруговых курсаў прапагандыстых больш падрыхтаванымі таварышамі.

Трэба распрацаваць мерапрыемствы па ахопе прапагандыстых завочным навучаньнем.

Л. Цайлінгольд.

Да 5 г. сьмерці Леніна

Школьныя і дзіцячыя гады Ул. І. Леніна[1])

Уладзімер Ільліч Ленін радзіўся 10 (23) красавіка 1870 г. Ульлянавы жылі ў той час па адной з малалюдных вуліц г. Сімбірску — Стралецкай. Тут прайшлі першыя пяць год жыцьця дзіцяці. Аб гэтых гадох аж да паступленьня Валодзі Ульлянава ў Сімбірскую гімназію, мы мала чаго ведаем.

Праўда, многія людзі і зараз яшчэ трымаюць у памяці маленькага кучаравага гарэзу Валодзю Ульлянава, і зараз яшчэ многія «старыя людзі» расказваюць аб тым, як яны сустракаліся з ім, як гулялі, як біліся, а часамі і гарэзілі. Ня глядзячы на тое, што з таго часу, як Уладзімер Ільліч пакінуў Сімбірск, прайшло больш трох дзесяткаў год, многія памятаюць яго дзіцём і юнаком. Кожны куток Сімбірску яшчэ дыхае ўспамінамі аб маленькім Валодзі. Сімбірскія сады, рака Сьвіяга, вуліцы, па якіх бегаў Уладзімер Ільліч лавіць рыбу, усё гэта засталося ў мінулым і зараз навявае ўспаміны аб далёкіх дзіцячых гадох Ільліча. Але раньнія дзіцячыя гады Уладзімера Ільліча прайшлі няпрыкметна, як праходзяць яны ўсіх— і вялікіх і малых людзей.

Усе, хто ведаў Уладзімера Ільліча дзіцём, характарызуюць яго, як вельмі «мілага прыгожанькага хлопчыка, які ў сваіх гульнях і гарэзьлівасьці апераджаў сваіх братоў і сясьцёр».

Гэтая гарэзьлівасьць не пакідала Уладзімера Ільліча, калі ён стаў гімназістым. Заўсёды бойкі, заўсёды рухавы, вясёлы, ён ствараў вясёлы жыцьцярадасны настрой і ў акружаючых яго дарослых.

Яго жывы розум заўсёды ва ўсім знаходзіў сабе прыстасаваньне, яго жвавасьць заражала другіх і яшчэ тады ў ім, шасьцігадовым дзіцяці, ужо прыкмячаліся тыя ноткі гіроніі, якою потым, палемізуючы з сваімі супрацоўнікамі, Уладзімір Ільліч умела біў іх.

Выхоўваючыся сярод сваіх сясьцёр і братоў, ён правёў усе дзіцячыя гады ў вузкім сямейным коле, дзе карыстаўся вялікай свабодай.

Характар, здольнасьці і нахіл Уладзімера Ільліча ў гімназічныя гады пачалі рэзка афармляцца. Гарэзьлівасьць паступова замянілася ўдумлівымі і сур'ёзнымі не па гадох адносінамі да навукі і зацікаўленасьцю да літаратуры. Але, у процілегласьць свайму старэйшаму брату Аляксандру, заўсёды сур'ёзнаму і ўглыбленаму ў сябе, Валодзя быў заўсёды вясёлы і жыцьцёрадасны.

Прыяцеляў Уладзімер Ільліч, як кажуць блізка ведаўшыя яго сям'ю людзі, меў вельмі мала: ад чужых ён быў замкнуты, асабліва, калі знаходзіўся ў апошніх клясах гімназіі.

У гады свайго раньняга юнацтва, Уладзімер Ільліч, будучы вясёлым, жыцьцёрадасным хлопчыкам, знаходзіўся часта пад уплывам свайго старэйшага брата Аляксандра, які канчаў тады гімназію. Сур'ёзны і ўдумлівы Аляксандар шмат у чым праяўляў свой уплыў на бойкага вясёлага Уладзімера. Сярод іх, дзякуючы рознаму ўзросту, ня было інтымнае дружбы, але Аляксандар Ільліч быў адзыўчывы да свайго брата, а той у сваю чаргу адчуваў да Аляксандра Ільліча любасьць, якая пераходзіла часта ў глыбокае паважаньне і пакланеньне.

Па меры таго, як Уладзімер Ільліч рос, у ім усё больш і больш ярка праглядвала надзвычайная здольнасьць арыентавацца ва ўсім і знаходзіць на ўсё адказ ня толькі ў навуцы, але і ва ўсіх праявах жыцьця.

Заўсёды, усюды і на ўсё Уладзімер Ільліч знаходзіў адказ, калі яго што-небудзь цікавіла, або аб чым-небудзь пыталіся таварышы. Ён хутка перарастаў сваіх аднагодкаў па розуму і ўменьні схопліваць кожную думку, якая яго цікавіла, расшыфроўваць яе і даваць тут-жа адказ.

Гульні і жартлівасьць Валодзі ў хатнім, сямейным быце не перашкаджалі яму быць самым здольным з вучняў гімназіі. З першых кляс ён робіцца першым вучням, пераходзячы з клясы ў клясу ўвесь час з першай узнагародай.

У якіх прадметах Уладзімер Ільліч пасьпяваў больш і ў якіх менш, сказаць цяжка, таму што амаль ва ўсіх клясах і па ўсіх прадметах ён атрымліваў толькі адзін бал—пяць. Усе прадметы яму даваліся лёгка.

Сухія і фармальныя адносіны выкладчыкаў, празьмерная суровасьць і вымаганьні іх і выкананьні заданых лекцый, своеасаблівы суровы рэжым гімназіі—усё гэта прымушала многіх вучняў выходзіць з яе, ня скончыўшы курсу, а многіх плесьціся вобмацкам з клясы ў клясу. Але Уладзімер Ільліч усе гэтыя труднасьці перамагаў з неаслабнай энэргіяй.

Надзвычайныя здольнасьці Уладзімера Ільліча і рэзкае яго адрозьненьне ад іншых дзяцей, калі ён быў дзіцём, а потым і юнаком, падмячалі многія, хто ведаў Ульлянавых. Пачынаючы з знадворнага выгляду Уладзімера Ільліча і манэр і канчаючы яго заўсёды крытычнымі прамовамі, ён звярачаў на сябе ўвагу акружаючых.

Валодзя і Оля
(1874 г.)

У той час у Сімбірску рэвалюцыйных арганізацый з вучнёўскае моладзі ня было; ня было іх, тым больш, у гімназіі, дзе непарушна і цьвёрда панаваў кансэрватыўна-рэлігійны парадак. Невядома з якога часу пачаў Уладзімер Ільліч рэвалюцыянізавацца, — відаць, з апошніх прыездаў Аляксандра Ільліча з Пецярбургу ў Сімбірск. Рэзкі штуршок у гэтым кірунку быў даны яму арыштам брата.

Арышт Аляксандра, які адбыўся крыху больш як праз год пасьля сьмерці Ільлі Мікалаевіча, прымусіў Уладзімера Ільліча больш пільна ўглядзецца ў абкружаючае жыцьцё і пра многае сур'ёзна падумаць.

А што рабілася вакол у гэты час?

Чорныя хмары рэакцыі згушчаліся над Расіяй. Царскі ўрад, у адказ на тэрарыстычныя акты, будаваў усё новыя і новыя шыбеніцы, вырываючы ўсё больш і больш маладога жыцьця з радоў нездаволеных. Панура насупіўшыся, рэакцыйны Сімбірск прыглядаўся да ўсяго, што адбывалася за яго межамі. Жандары па ўсіх кутках гораду старанна шукалі крамолу, прычэпліваючыся да кожнай дробязі. А з цэнтру сыпаліся дырэктывы і заклікі да пільнасьці. III-е аддзяленьне царскай канцыляры падмацоўвала абежнікі пасылкаю сваіх людзей. На дапамогу сімбірскім жандаром з Пецярбургу быў прысланы жандарскі генэрал.

Вывешаны кімсьці на тэлеграфным слупе, каля казначэйства, кавалачак анархісцкае праклямацыі з заклікам да скіданьня царызму выклікаў цэлы дождж папяровых запытаньняў, дазнаньняў і арыштаў. Жандары пачалі сачыць ледзь не за ўсім насельніцтвам; сачылі, як кажуць многія, і за сям'ёй Ульлянавых 1), вразумела, у зьвязку з арыштам Аляксандра Ільліча. Сонны, як і сам Сімбірск, гарадзкі абываталь таксама насьтаражыўся. Але ніякіх падзей, ніякіх праяўленьняў рэвалюцыйнага жыцьця не прыкмячалася, і ўсё было мёртва і спакойна. Толькі ў губэрні палыхала мора агню, гарэлі эканомі, палалі маёнткі са збожжам, гарэла памешчыцкая жывёла і г. д. Пажары ахаплівалі амаль усе паветы. Сялянства плаціла дварачам-памешчыкам за іх уціск чырвоным пеўнем. Такімі былі гады 1886 і 1887.

На гэтым сумным, няпрывабным фоне сям'ю Ульлянавых спасьцігла страшэннае няшчасьце. Вестка аб арышце Аляксандра Ільліча была для ўсіх нечаканай. Але Уладзімер Ільліч, хоць перад ім і паўстала няпрывабная пэрспэктыва ў будучым, спакойна выслухаў цяжкую вестку: ён умеў падпарадкаваць свае пачуцьці ўжо тады цьвёрдай, як сталь, волі.

В. В. Кашкадамава, якая часта наведвала сям'ю Ульлянавых пасьля ад'езду Марыі Аляксандраўны ў Пецярбург хадайнічаць аб Аляксандры Ільлічы і Ганне Ільлінічне, заўважвае рэзкую зьмену, што здарылася з Уладзімерам Ільлічом.

Яна кажа:

«Валодзя, большай часткай, быў суровы і маўклівы, сядзеў у сябе ў пакоі, і, толькі прыходзячы да малодшых сясьцёр і брата пагуляць, ён паранейшаму жартаваў і забаўляў іх, робячы для іх цацкі, гуляючы з імі ў лёто і даючы вырашаць розныя рэбусы і шарады».

«Калі прыходзілася гаварыць з ім аб браце, ён паўтараў: «Значыць, ён павінен быў зрабіць так; ён ня мог зрабіць інакш».

Апошняя фраза, якая (як кажа Кашкадамава) асабліва рэзка засталася ў яе памяці, была вынікам глыбокіх унутраных перажываньняў Уладзімера Ільліча.

Глыбока ўшоўшы ў сябе, Уладзімер Ільліч быць можа ўпяршыню задумаўся аб сваім будучым. Абвінавачаньне, прад'яўленае яго брату, не магло ня выклікаць у ім цэлы рад пытаньняў. І ён адказваў на іх: «Аляксандар інакш зрабіць ня мог».

Уладзімер Ільліч паранейшаму хадзіў у гімназію, паранейшаму дасканала адказваў выкладчыкам і паранейшаму ў коле малодшых дзяцей быў вясёлы і жвавы як заўсёды. І толькі часьцей ён пачаў заставацца адзін і менш, чым раней, сьмяяўся.

А па горадзе ўжо хадзілі самыя рознастайныя чуткі з поваду арышту Аляксандра Ільліча. Да Ульлянавых пачалі адносіцца больш халодна. Уладзімер Ільліч гэта адчуваў мацней іншых і ў гімназіі і дома. Кансэрватыўныя элемэнты гораду радаваліся. І, вось, у гэтай абстаноўцы Уладзімеру Ільлічу прыходзілася канчаць гімназію, чакаючы з хвіліны на хвіліну жудаснай разьвязкі справы свайго брата.

Калі-ж Аляксандар Ільліч быў пакараны сьмерцю, і Уладзімер Ільліч даведаўся аб гэтым, у ім адбыўся рэзкі пералом. Сьмерць брата здарылася тады, калі Уладзімер Ільліч быў у восьмай клясе гімназіі. Захаваны пратэст супроць грамадзтва, што акружала яго, супроць існаваўшага ладу набыў ужо пэўныя формы. Кара сьмерцю Аляксандра Ільліча зрабіла вялікае ўражаньне на Уладзімера Ільліча, і гэты эпізод меў рашаючае значэньне на ўсё яго далейшае жыцьцё. Для яго, як і для ўсёй сям'і, страта любімага ўсімі старэйшага брата была нечаканым і цяжкім ударам. Але Уладзімер Ільліч і гэты ўдар прыняў спакойна, захаваўшы ў сабе ўсю горач панесенай страты.

Ленін—гімназісты
(1879 г.)

У хуткім часе пасьля пакараньня сьмерцю брата, Уладзімер Ільліч, атрымаўшы атэстат аб сканчэньні гімназіі, выехаў у Казань для наступленьня на юрыдычны факультэт Казанскага ўнівэрсытэту.

З таго часу Ільліч у Сімбірску ня бываў. Пакінуўшы Сімбірск, ён нічога, акрамя горачы і цяжкіх перажываньняў, ня мог увезьці з гэтага гораду, нічога акрамя палкага пачуцьця агіднасьці да мяшчанства, сярод якога ён жыў, да абывацельшчыны і сваволства, якое панавала ўсюды, куды-б ён ні глядзеў.

Ніхто ў Сімбірску не заўважыў ад'езду Уладзімера Ульлянава, ніхто не наладжваў яму провадаў: няпрыкметна на залатым фоне летніх дзён 1887 г. пеністыя хвалі Волгі ўнесьлі на сваіх грабнёх параход, в якім Уладзімер Ільліч пусьціўся ў свае далёкае плаваньне, поўнае барацьбы, пакут і перамог.

Паранейшаму і на тым-жа месцы стаіць Сімбірск, усё той жа выгляд мае гімназія, усё той-жа, праўда, патрапаны часам, стаіць дом Ульлянавых, але ўжо няма ніводнага чалавека ў Сімбірску, які ня ведаў бы аб Ільлічы, ня ведаў-бы, што ён нарадзіўся ў Сімбірску, ня ведаў-бы, дзе ён там жыў.

Леніна ведаюць ва ўсім сьвеце, але толькі ў Сімбірску, у адным Сімбірску ведаюць і памятаюць, акрамя таго, і Валодзю Ульлянава. Прыслухайцеся да ціхага сімбірскага жыцьця, і вы пачуеце многае аб вялікім Леніне і яшчэ больш аб Валодзі Ульлянаве. Тут, і толькі тут, у гэтым горадзе Леніна будуць складзены першыя казкі, першыя лягенды аб далёкім мінулым вялікага чалавека. Адсюль пойдуць па Волзе і далей, за горы Уралу, за кіргіскія стэпы, лягенды аб вялікім земляку—Леніне.

1) З брашуры В. Аляксеява і А. Швэр—«Семья Ульяновых в Симбирске».

1) Дакумантаў аб тым, што сачылі за сям'ёю Ульлянавых, у справах архіву жандарскае ўправы і канцыляры знайсьці не ўдалося.

Выбары ў саветы

ПРЫХІЛЬНІКАМ КУЛАЦТВА—НЯ МЕСЦА Ў СЕЛЬСАВЕТАХ

На бядняцкія і выбарчыя сходы шырока прыцягнуць серадняцкія масы

Пад знакам давер'я да партыі

Рабочыя і батрачка ў савеце

Ліст удзельніка рабочае брыгады

З 246 выбаршчыкаў вёскі Новы Двор, Самахвалавіцкага раёну, на сход зьявілася 157 чалавек — 63 з пал. проц. Асабліва многа прышло жанчын. Да пачатку сходу жаночая «фракцыя» абгаварыла кандыдатуры ў савет. «Трэба абавязкова абраць жанчыну,—гаварылі сялянкі,— яна будзе абараняць нашы інтарэсы.

Вельмі актыўна абмяркоўвалі наказ новаму сельсавету, выпрацаваны раённым камітэтам партыі. У наказ увезьлі шмат новых дапаўненьняў: пабудаваць хату-чытальню, арганізаваць мэліярацыйна-тарфяное таварыства, адкрыць сямігодку і г. д. Растуць культурныя запатрабаваньні вёскі. Расьце і давер'е сялянства да камуністычнае партыі. Гэта відаць хоць бы з таго, што, калі трэба было прыступіць да вызначэньня кандыдатаў у савет, адзін з сялян прапанаваў:

«Калі мы будзем самі вылучаць кандыдатаў, нам прыдзецца гадзінамі бяз толку таптацца на месцы, бо мала хто з нас ведае, ці падыходзіць кандыдатура данага таварыша. Лепш спытаем прадстаўнікоў ячэйкі. Яны нам параяць, каго абраць».

Прапанова селяніна была поўнасьцю ўхвалена:

— Правільна, правільна! Давайце!

Сход абраў усіх тых, каго рэкамэндавалі ячэйка і сход беднаты.

У сельсавет абралі 2 рабочых саўгасу, 1 батрачку і 3 серадлякоў. З абраных 2 камсамольцы і 1 кандыдат КП(б)Б.

Пасьля выбараў сход пастанавіў правесьці самаабкладаньне на 25 проц.

А. Манькоў.
(Рабочы заводу «Чырвоная Зара»)

На выбарах

Новыя рабочыя брыгады на вёску

ВІЦЕБСК. (Наш кар.). Значнае ажыўленьне ў справаздачна-выбарчую кампанію саветаў уносяць рабочыя брыгады, што вярнуліся з вёскі і якія робяць зараз справаздачу аб сваёй рабоце ў вёсцы на сходах рабочых. Члены рабочых брыгад сустракаюцца рабочымі радасна, ухваляюцца пастановы аб камандыраваньні новых груп рабочых у дапамогу беднаце.

У працягу сьнежня месяца ў вёсцы перабывала 45 шэфскіх працаўнікоў, якія ўдзельнічалі ў складаньні выбарчых камісій, абсьледаваньнях устаноў, праверках пляноў работ сельсаветаў і г. д.

Зараз для непасрэднага ўдзелу ў распачатых выбарах, таварыствам «Культзмычка», разам з прафарганізацыямі накіраваны ў вёску новыя рабочыя брыгады ў ліку 54 чалавек. У бліжэйшыя дні адпраўляецца другая партыя рабочых і камсамольцаў. Акрамя таго, у вёску кінуты часова 60 адказных працаўнікоў. У пасылцы рабочых брыгад удзельнічаюць усе буйнейшыя прадпрыемствы: «Чырвоны Мэталісты» вылучыў 6 чал., фабрыка «Прафінтэрн»—5, будаўнікі—3, фабрыка «Дзьвіна»—6 чал. і г. д.

Паехаўшыя ў вёску акрамя ўдзелу ў сходах беднаты і выбарах, узялі на сябе задачу арганізацыі лікпунктаў, ячэек бязбожнікаў, барацьбы з алькагалізмам і г. д. Яны абавязаліся за свой кошт навучыць 648 чал. няпісьменных, забясьпечыць іх падручнікамі, матар'яламі і інш.

Дзень выбараў— сьвята на вёсцы

Дзень выбараў у савет — сьвята на вёсцы. Гэты лёзунг выкінулі верхменскія ячэйкі КП(б)Б і ЛКСМБ (Смалявіцкі раён, Меншчына).

Уноч напярэдадні выбараў, калі ўсе ўлягліся спаць, на вёсцы па пустых вуліцах хадзілі камсамольцы з лёзунгамі і плякатамі. Гулка ў марозную ноч раздаваўся стук малатка. Гэта вясковыя актывістыя прыбіралі вёску, надавалі ёй сьвяточны выгляд.

Раніцай сялян чакаў рад сюрпрызаў.

З хлявоў, з хат, з сьвірняў крычалі лёзунгі, клікалі плякаты—

«Усе на выбары!»
«Выбірайце беднякоў!»
«Жанчын — у саветы!»

Увечары ў хату-чытальню валам паваліў народ. У хатах пакінулі адных дзяцей.

Першы бой беднята і серадлякі далі кулацтву пры выбарах прэзыдыуму сходу. Пасьля паўтарагадзінных спрэчак перамагла беднята. У прэзыдыум абралі 3-х беднякоў, з іх 2 партыйцы.

Кулакі ўбачылі, што ў адкрытую нічога не даб'ешся і зьмянілі тактыку. У саветы яны высунулі беднякоў — сваіх прыхільнікаў. Так быў высунуты бядняк Федаровіч.

— Кулацкі падхалім, падкулачнік, як яго ахарактарызавалі беднякі,—які выступаў супроць землеўпарадкаваньня і трымаў лінію кулацтва.

У савет яго не правялі. Абралі 3 беднякоў, якім блізкі інтарэсы беднаты.

***

На хутарох Сьцяпанава-Пасека на выбары зьявілася шмат сялян, якія ўпарчыню ўдзельнічаюць у выбарчых сходах.

Хутары падзялілі на 2 вучасткі. Абодвы выбарчыя сходы далі 73,4 проц. яўкі. У склад сельсаветаў праведзены кандыдаты, вылучаныя беднатой і парт'ячэйкамі.

С. Нортман.

ЗА СЬВЕТЛУЮ ЧЫСТУЮ КАЗАРМУ,

за здаровы культурны быт байца

Шырэй уцягнуць масы байцоў

Адозва 8 партканфэрэнцыі БВА

8-ая партыйная канфэрэнцыя Беларускай Вайсковай Акругі зьвярнулася з адозвай да ўсіх партыйных і камсамольскіх арганізацый, байцоў і начальніцкага складу войск акругі наконт агляду чырвонай казармы.

— Канфэрэнцыя лічыць, —гаворыцца ў адозьве,—што агляд чырвонай казармы зьяўляецца важнейшай грамадзка-палітычнай кампаніяй, якая павінна мабілізаваць усю савецкую і чырвонаармейскую грамадзкасьць на справу палепшаньня быту чырвонай казармы і ўздыму культурна-палітычнага ўзроўню чырвонаармейскай масы. Кампанія будзе мець посьпех толькі пры двух умовах: калі яна будзе праходзіць пры самым шырокім удзеле ўсёй масы чырвонаармейцаў і начскладу, калі яна будзе забясьпечана кіраніцтвам і жывым удзелам чырвонаармейскіх арганізацый. Канфэрэнцыя зварочвае асаблівую ўвагу членаў партыі на забесьпячэньне сыстэматычнай праверкі правядзеньня ў жыцьцё ўсіх дзелавых прапаноў чырвонаармейскай масы, дабіваючыся рэальнага эфэкту ад крытыкі нізоў. Трэба ўзмацніць ролю камсамольцаў, як начынальнікаў у справе палепшаньня чырвонаармейскага быту і сацыялістычнага перавыхаваньня байца.

Пачатак штодзённай дапамогі Чырвонай арміі

З 31-га студзеня па 23 лютага ва ўсёй Чырвонай арміі праводзіцца агляд чырвонай казармы. Агляд праводзіцца ў выглядзе конкурсаў (акруговых, дывізыйных, палкавых) на лепшую ў культурна-бытавых адносінах чырвонаармейскую казарму.

Гэты агляд зьяўляецца ня толькі агульна-армейскай, але і агульна-рэспубліканскай кампаніяй, бо да ўдзелу ў ім шырока прыцягваюцца мясцовыя партыйныя, савецкія і прафэсыянальныя арганізацыі, шэфы вайсковых часьцей і сутаварыскія арганізацыі. Задача агляду—дабіцца найбольшай непарыўнай сувязі байцоў з працоўнымі гораду і вёскі.

Агляд павінен выявіць:

— Наколькі рэальна і сваячасова мясцовыя савецкія органы аказваюць дапамогу ў справе рамонту і абсталяваньня казарм вайсковых часьцей і інтэрнатаў камскладу. Найбольш слабыя месцы тут: надзвычайна позьні водпуск сродкаў з мясцовага бюджэту на рамонт, з прычыны чаго казармы рамантуюцца восеньню і нават зімой і з-за гэтага рамонт часта зусім не дасягае сваей мэты; незабясьпечанасьць кватэрамі начскладу, чырвонаармейскіх часьцей, з-за чаго значны процант начскладу застаецца без кватэр.

— Наколькі шэфы і сутаварыскія арганізацыі сапраўды замацавалі сувязь з Чырвонай арміяй. Да гэтага часу ў гэтай справе многа казёншчыны, выкананьня абавязку. Мала вылучаецца шэфамі сродкаў на культурна-бытавыя патрэбы; сутаварыскія арганізацыі рэдка наведваюць казарму і далёка ня ўсюды сувязь рабочых з сутаварыскай вайсковай часьцю праводзіцца штодзенна, шчыра і жыва.

— Наколькі ажыцьцёўлена культшэфства над чырвонаармейскімі часьцямі з боку саюзаў працаўнікоў мастацтва і асьветы. Мала забясьпечваць вайсковыя часьці білетамі ў тэатры і кіно, прысылаць лектароў у часьць і г. д. Трэба дабіцца пастановак добрых спэктакляў і канцэртаў у клюбах вайсковых часьцей сіламі саюзу мастацтва (да гэтага часу ні ў водным вайсковым клюбе нашае акругі сіламі саюзу мастацтва ня ставіліся такія пастаноўкі, як «Бронецягнік 14-69», «Разлом», «Рэйкі гудзяць»); трэба дабіцца масавага прыцягненьня працаўнікоў працасьветы да работы па ліквідацыі няпісьменнасьці ў вайсковых часьцях, адкрыцьця нядзельных і вячэрніх чырвонаармейскіх агульна-адукацыйных школ, курсаў, унівэрсытэтаў і г. д.

— Наколькі добра абслугоўвае мясцовая каапэрацыя сваіх вайсковых пайшчыкаў, ці дапамагае ў справе арганізацыі ў вайсковых часьцях чырвонаармейскіх чайных, агульна-даступных клюбных буфэтаў і г. д.? Ці выстарчальна прапагандная работа мясцовых каапэрацыйных арганізацый і ці дапамагаюць яны падрыхтоўваць з ліку чырвонаармейцаў будучых працаўнікоў вясковай каапэрацыі?

Асноўнае, чаго трэба дамагацца— гэта разварушыць ня толькі апарат арганізацый, але галоўным чынам у першую чаргу разварушыць самую масу рабочых і сялян, абудзіць іх ініцыятыву, дабіцца, каб рабочыя і сяляне самі, па асабістым жаданьні ішлі ў казарму, дапамагалі абсталяваць яе, праводзіць «нядзельнікі» ў вайсковых часьцях. Напрыклад, наладжваньне «нядзельніку» сіламі рабочых-камунальнікаў для рамонту валаправоду ў вайсковых часьцях ці «нядзельніку» рабочых фабрыкі мэблі для абсталяваньня патрэбнага інвэнтару для казармы (сталоў, лавак, табурэтак, у якіх адчуваецца вялікі недахват); «нядзельнік» саюзу гарбароў для рамонту чырвонаармейскага абутку; масавыя наведваньні казармы рабочымі ў гадзіны адпачынку і г. д.

Кампанія агляду павінна стварыць канчатковы пералом у адносінах мясцовых арганізацый да Чырвонай арміі, у іх клопатах аб вайсковых часьцях. Да гэтага часу дапамога і клопаты мясцовых арганізацый аб Чырвонай арміі праводзяцца ад выпадку да выпадку, ад сьвята да сьвята. Агляд павінен зьявіцца пачаткам штодзеннай работы мясцовых арганізацый па забесьпячэньні патрэб Чырвонай арміі і тым самым— падтрыманьні яе баявой магутнасьці.

Чырвонаармейцы рыхтуюцца да агляду

Агляд палепшыць умовы жыцьця чырвонаармейцаў

Па ўсёй Чырвонай арміі пачаўся «агляд чырвонай казармы». Дарэмна, зразумела, даводзіць, што даная кампанія не зьяўляецца чыста армейскай. Яна павінна прыкаваць да сябе ўвагу ўсёй нашай пралетарскай грамадзкасьці.

Паводле дырэктывы ПУР'у, агляд павінен паказаць як чырвонаармейцам, так і ўсім працоўным значэньне чырвонай казармы, як баявой і культурна-палітычнай школы маладых рабочых і сялян.

У гэтую кампанію будзе ўцягнуты поўнасьцю ўвесь чырвонаармейскі, начальніцкі і палітычны склад часьцей; у ёй павінны прыняць самы актыўны ўдзел і грамадзкія арганізацыі.

Трэба, каб пытаньне гэта было пастаўлена ў парадак дня работы ўсіх нашых беларускіх арганізацый: партыйных, камсамольскіх, прафсаюзных і інш. Вялікую работу прыдзецца правесьці Асоавіяхіму і шэфам.

Трэба будзе ўважліва абсьледваць усе куткі чырвонаармейскай казармы. Побач з вялічэзнымі дасягненьнямі ў казарменым быце, мы яшчэ маем шмат недахопаў: далёка ня ўсе казармы яшчэ адрэмантаваны, яшчэ ня ўсюды досыць цёпла і прытульна. Яшчэ ня ўсюды зьнішчаны неахайнасьць і бруд, мацяршчына, яшчэ няма досыць культурных, любоўных і беражлівых адносін да сьцей чырвонай казармы і да яе абсталяваньня. Заўважваюцца наадварот часам барбарскія адносіны да казармы.

Яшчэ ва многіх вайсковых часьцях не навучыліся разумна, беражліва і эканамічна выдаткоўваць адпушчаныя сродкі на бягучы рамонт казарм, эканоміць сьвятло, ваду, дровы. Усё гэта ў канчатковым выніку адбіваецца на падрыхтоўцы чырвонага байца. Мы павінны будзем выяўляць і асьвятляць канкрэтныя недахопы ў менскіх казармах і абвясьціць ім бязьлітасную барацьбу. Напляжвацельскім адносінам да жыльля чырвонаармейца павінен быць пакладзен канец. Ці выдаткоўваюцца ўсе адпушчаныя сродкаў на добрае ўтрыманьне казарм, ці забясьпечаны начсклад выстарчальнай жылой плошчай і г. д.

Але з другога боку трэба дакладна праверыць, ці ўсё зроблена, ці ўсё скарыстана ў межах рэсурсаў, што ёсьць у вайсковых часьцях. Зразумела, наш бюджэт яшчэ не дае магчымасьці давесьці ўсе казармы да дасканалага стану, але што ёсьць —павінна быць скарыстана разумна і з максымальным эфэктам.

Ад гэтага агляду мы чакаем вялікіх вынікаў. Лепшыя вайсковыя часьці трэба заахвочваць, горшым прыдзецца падцягнуцца

Вельмі важна і цэнна думка нашай пралетарскай грамадзкасьці аб становішчы казарм і аб тым, што яны хацелі-б бачыць у казарме, чаго не хапае, што трэба яшчэ зрабіць.

Кампанія будзе скончана сьвяткаваньнем XI-ай гадавіны рабоча-сялянскай Чырвонай арміі.

Лепшыя ў адносінах утрыманьня казармы часьці будуць прэміяваны, будуць таксама прэміяваны і паасобныя вайсковаслужачыя, якія праявілі ў гэтых адносінах ініцыятыву і вынаходніцтва.

Трэба арганізаваць гарадзкую камісію па правядзеньні агляду, куды ўвайшлі-б прадстаўнікі як вайско-

ТВАРАМ ДА НАВЕДВАЛЬНІКА

Ня гледзячы на зусім дакладныя і катэгарычныя дырэктывы партыі і савецкага ўраду аб паляпшэньні прыёму наведвальнікаў, абслугоўваньня апошніх і паскарэньня разгляду спраў працоўных, парадак прыёму наведвальніка, адносіны да яго з боку супрацоўнікаў савецкіх устаноў пакідаюць яшчэ жадаць шмат лепшага. З аднаго боку пэўная ўстанова не гарантуе наведвальніку дакладнай гадзіны прыёму, а з другога няўвага да просьбы наведвальніка з боку працаўнікоў многіх

Што трэба рабіць для падняцьця ураджайнасьці

Больш скарыстоў- | Якія меры мы можам ужыць для ўзьняцьця ўраджайнасьці гаспадарства

Больш скарыстоў-ваць для ўгнаеньня касьцяныя адкіды

Магілеўскі утылізацыйны завод трэба пераабсталяваць

Пе[р]аапрацоўку касьцей на касьцяную муку можна павяп[ел]ічыць у 10 разоў

У галіне па ўзьняцьці ўраджайнасьці сельскае гаспадаркі асаблівае значэньне мае павялічэньне вырабу і ўжываньня штучнага ўгнаеньня. А дзеля гэтага трэба ў максымальнай ступені скарыстоўваць адкіды, якія ў нас ёсьць, у першую чаргу—косьці, якія могуць даць штучнае ўгнаеньне, апрача таго зьяўляюцца і экспартным таварам. Між тым справе зьбіраньня і скарыстаньня касьцей у нас да гэтага часу адводзілася мала ўвага. З гэтае прычыны касьцей зьбіраліся мала, а тыя, што зьбіраліся, у вялікай колькасьці вывозіліся за межы БССР, галоўным чынам у Ленінград.

Косьці гэтыя потым ужо ў пераапрацованым выглядзе — у выглядзе касьцяной мукі—далёка ў невыстарчальнай колькасьці завозіліся назад у БССР. На гэтых перавозках касьцей, а потым і мукі пераплачваліся значныя грошы.

У той час косьці могуць з посьпехам перарабляцца і ў БССР і даваць каштоўнае ўгнаеньне, а таксама служыць экспартным мэтам. А таму павінна быць у першую чаргу павялічана выпрацоўка касьцей на Магілеўскім утыльзаводзе, які зараз ледзь дыхае і працуе ўсяго дзень-два ў тыдзень (аб гэтым ужо пісалася ў «Зьвязьдзе»).

У 1926-27 г. гэтым заводам пераапрацована было ўсяго 35 тон касьцей, а ў 1927-28 г гэта пераапрацоўка яшчэ зьнізілася да 20 тон.

Такая прадукцыйнасьць заводу, які мае досыць добры і вялікі будынак, ня можа быць прызнана здавальняючай, а таму гэты завод павінен быць пераабсталяваны, і пераапрацоўка на ім пашырана.

На даабсталяваньне заводу трэба патраціць 70-75 тыс. р., што дасьць магчымасьць павялічыць задавую пераапрацоўку да 3.000 тон. Тады завод зможа даць касьцяной мукі каля 300 тон, сала—240 тон, экстрагаваных касьцей—1.500 тон, падзелачных касьцей—150 тон.

Пераапрацоўку касьцей для больш рацыянальнага іх скарыстаньня трэба весьці наступным чынам:

1) Усе падзелачныя косьці павінны быць раней абястлушчаны шляхам вываркі іх і перададзены па асобнай умове галянтарэйнай фабрыцы ВСНГ БССР.

2) Іншыя косьці абястлушчваюцца шляхам экстрагаваньня, палiруюцца і ў якасьці „шроту“ экспартуюцца.

Складзеная калькуляцыя вытворчасьці Магілеўскага заводу паказвае, што прадпрыемства ня толькі ня будзе дэфіцытным, як яно цяпер, а зможа даць і некаторы прыбытак.

Інжынэр М. САВІЦКІ.

Якія меры мы можам ужыць для ўзьняцьця ўраджайнасьці гародніцтва

У павялічэньні прадукцыйнасьці сельскай гаспадаркі гародніцтва займае вялікае месца і гэта таму, што з адзінкі плошчы гародніцтва можа даць ў 5-6 разоў больш прадукцыі, чым палявыя культуры. Да гэтага-жа часу амаль палова самай каштоўнай гародняй плошчы скарыстоўваецца пад палявыя культуры.

Далей, павялічваючы ўраджайнасьць палявых культур, мы ня можам адначасова ня ставіць пытаньня і аб павялічэньні таварнасьці іх, што хутчэй можна будзе зрабіць тады, калі мы павялічым ураджайнасьць гародніцтва. А тады мы будзем мець магчымасьць у большай меры забясьпечыць гароднінай насельніцтва, асабліва бядняцка-серадняцкую частку вёскі і пралетарыят гораду і тым самым мы вызвалім значную частку збожжавых прадуктаў

Да гэтага-ж часу пры нязначным спажываньні гародніны (50 проц. ад нормы) у нас у два разы больш спажываецца хлеба, чым у заходня-эўрапейскіх дзяржавах, у якіх гародніны затое спажываецца ў 2-3 разы больш чым у нас. Ды гэта і зусім зразумела, бо гароднія прадукты ў правільным харчаваньні чалавека набываюць вельмі важнае значэньне —навука гаворыць, што трэцюю частку ад усіх харчоў павінна займаць гародніна. Для характарыстыкі высокай харчавой каштоўнасьці асобных прадуктаў гародніцтва параўнальна з галоўнымі харчавымі прадуктамі—хлебам і мясам—падаецца наступная табліца:

Назва прадуктаў	Бялкоў у проц.	Тлустасьці ў процантах	Калёрыйнасьць 1 ф.	Каштоўнасьць 1.000 калёрый у сантымах
Мяса	20,10	7,40	624	22,2
Аржаны хлеб . .	8,12	1,16	874	4,3
Фасоля сушаная .	18,88	1,74	1.401	3,1

Адсюль мы бачым, што фасоля па сваім спажыўным значэньні перавышае хлеб і амаль падыходзіць да мяса, па калёрыйнасьці-жа стаіць у два разы вышэй. Да гэтага трэба яшчэ дадаць і тое, што многія агароднія прадукты знаходзяць збыт на замежным рынку, павялічваючы наш экспарт, а з другога боку гародніцтва, як найбольш працаёмкая галіна, можа скарыстаць лішкі працоўнай сілы вёскі пры найлепшай аплаце рабочага дня.

Але ня гледзячы на гэта, да апошняга часу гародніцтву зусім мала ўдзялялася ўвагі, дзякуючы чаму гэта справа знаходзіцца на вельмі нізкай ступені свайго разьвіцьця. Аб гэтым сьведчыць тая нізкая ўраджайнасьць гародніх культур, якая паводле даных ЦСУ складае для капусты 30 проц. ад сярэдняга ўраджаю, а для іншых—40-50 проц. У выніку гэтага насельніцтва забясьпечвае сябе гароднінай ня больш як на 50 проц., а Менскі ЦРК завозіць дзесяткі тысяч пудоў гародніны з Украіны. Такое становішча з гародніцтвам у сучасны момант, безумоўна, ня можа быць цярпіма. Павінны быць ужыты патрэбныя меры да павышэньня ўраджайнасьці гародніны. Меры-ж гэтыя павінны быць наступныя:

Узварушыць па гэтым пытаньні грамадзкую думку, рабіць захады да пашырэньня гародняй плошчы, асабліва пад найбольш каштоўныя культуры—цыбулю, фасолю, гарох і інш., забясьпечыць насельніцтва палепшанымі гатункамі гароднята насеньня, прыладамі і сродкамі барацьбы са шкоднікамі, пашырыць спэцыяльную аграномічную дапамогу па галіне гародніцтва, шырэй разгарнуць працу па кантрактацыі гародніны як для замежнага, так і для ўнутранога рынкаў, пашырыць арганізацыю спэцыяльных садова-гародніх таварыстваў, паставіць пытаньне аб тэхнічнай перапрацоўцы прадукцыі гародніцтва і павялічыць водпуск сродкаў на агрыкультурныя мерапрыемствы па гародніцтве з мясцовага бюджэту.

Л. РАЎДО.

Попел гут і лесапілень не скарыстоўваецца

(Гута «Кастрычнік», Бабруйшчына)

Глеба асабліва ў нас на Беларусі патрабуе ўгнаеньня, якога няма ў выстарчальнай колькасьці ў сялянскіх гаспадарак, а таксама не хапае таго штучнага ўгнаеньня, якое вырабляюць на нашых заводах.

Між іншым на гуце „Акцябр“, Бабруйскае акругі, а таксама на ўсіх гутах і лесапільнях Беларусі, дзе паляцца дровы, ёсьць шмат попелу, якім у лепшых выпадках засыпаюцца розныя ямы і канавы, ці ён проста высыпаецца ў кучы, як адкіды. І гэта ў той час, калі попел зьяўляецца вельмі каштоўным угнаеньнем (40-60 пуд. попелу ідзе на ўгнаеньне 1 дзесяціны). Попелу на заводзе „Кастрычнік“ за суткі высыпаецца каля 8 пудоў, што складае ў год каля 3.000 пуд. А калі мы прымем пад увагу, што на Беларусі ёсьць 8 такіх заводаў і не адзін дзесятак лесазаводаў, то мы ўбачым, што калі-б гэты ўвесь попел захоўваць, то можна было-б угнаіць многа калектыўных і бядняцкіх гаспадарак, а гэтым самым і павялічыць ураджайнасьць нашых палёў. Агранамія, ня шукай угнаеньня дзенебудзь на „Марсе“, а пашукай яго ў сябе пад носам.

РАБКОР.

канец

Мясцовыя выканкомы і грамадзкія арганізацыі павінны праверыць, ці ўсё імі зроблена ў сэнсе матар'яльнай дапамогі казармам, ці досыць ад-

...вых часьцей Менскага гарнізону так і прадстаўнікі грамадзкіх арганізацый.

Міхась Гардон.

Калядныя прагулы на менскіх прадпрыемствах

Вялізарная важнасьць сыстэматычнай барацьбы з рэлігійнымі настроямі сярод адсталых груп рабочых ярка выяўляецца ўсё больш і больш па меры росту актыўнасьці царкоўнікаў, сэктантаў і боскіх прапаведнікаў.

Канкрэтныя вынікі актыўнасьці царкоўнікаў і слабай нашай антырэлігійнай работы паказваюць нам табэлі нявыхадаў на работу ў дні рэлігійных сьвят і пасьля іх. Лічбы прагулаў па заводах і прадпрыемствах значна павялічваюцца іменна ў студзені, маі і інш. месяцы, калі бывае вялікдзень, каляды, тройца і г. д.

Перад намі даныя заводзкіх табэляў аб нявыхадзе рабочых на працу пазаўчора і ўчора з прычыны сьвяткаваньня каляд.

На заводзе «Энэргія» 7-га студзеня ня вышла на работу 35 ч., на заводзе „Дрэваапрацоўшчык“ з 93 рабочых-беларусаў ня вышла пазаўчора на работу—11 чал.

Далей ідзе гута „Пралетары“—5 чал., працкалектыў абутнікаў—6 чал., працкалектыў „Утылізацыя“—11 чал. і г. д.

Гэтыя лічбы яшчэ і яшчэ раз сыгналізуюць аб зусім недастатковым разгортваньні працы саюзу „Бязбожнік“, аб слабой увазе антырэлігійнай прапагандзе партыйных і прафэсыянальных арганізацый на прадпрыемствах.

Але гэтага мала. Мы маем яшчэ абураюча недапушчальны факт: сярод прагульшчыкаў, якія сьвяткуюць каляды, ёсьць, праўда, адзінкі, камсамольцы, партыйцы, прафактывістыя. Так, у працкалектыве „Утылізацыя“ з 11 прагульшчыкаў—адзін член КП(б)Б—тав. Якота і камсамолец тав. Вэракса. Прычым тав. Якота паехаў наўмысна на вёску на сьвяткаваньне каляд і ня вышаў на работу і ўчора.

Сярод прагульшчыкаў заводу „Энэргія“—4 камсамольцы. З 6 нявышаўшых на работу ў працкалектыве абутнікаў—1 член фабкому. Да ганебнага слупу трэба паставіць такіх партыйцаў, камсамольцаў і „актывістых“, якія ня толькі не дапамагаюць партыі ў барацьбе з рэлігійным дурманам, а наадварот зрываюць антырэлігійную работу, падтрымліваюць сьвята.

Мы сыгналізуем саюзу „Бязбожнік“ аб неабходнасьці шырэй разгарнуць сваю работу. Мы заклікаем усе нізавыя партыйныя і прафэсыянальныя арганізацыі на рашучую барацьбу з ворагам нашага сацыялістычнага будаўніцтва—рэлігійным дурманам.

К.

...установ выклікае шматлікае дарэмнае вандраваньне па ўстановах, доўгую цяганіну.

На пасяджэньні калегіі НК РСІ было пастаўлена ў самай вострай форме пытаньне аб прыёме і абслугоўваньні наведвальнікаў ва ўстановах БССР.

Калегія вынесла па гэтым пытаньні рад канкрэтных пастаноў і прапанавала ўсім установам правесьці рад мерапрыемстваў па палепшаньні абслугоўваньня наведвальнікаў.

Акрвыканкомам, гарсаветам, органам РСІ і прафсаюзам даручана абгаварыць мэтазгоднасьць і магчымасьць пераводу некаторых гарадзкіх установ (камгас, гарсавет, нарсуды, ЦРК і г. д.) поўнасьцю на вячэрнюю працу 2-3 дні ў тыдзень. Гэтае мерапрыемства пазбавіць рабочых ад неабходнасьці траціць рабочы час на наведаньне установ па сваіх справах.

Калегія РСІ абавязала ўсе ўстановы аказваць усямерную пісьмовую дапамогу няпісьменным і малапісьменным наведвальнікам. Для гэтага з апарату кожнай установы будуць вылучацца спэцыяльныя працаўнікі, на абавязку якіх ляжыць пісаньне наведвальнікам заяў, хадайніцтваў, скаргаў і г. д.

Ва ўсіх установах пры ўваходзе ў памяшканьне прапанована вывесіць дошкі з дакладным і ясным паказаньнем разьмеркаваньня пакояў (аддзелаў ці частак), парадку і часу прыёму наведвальнікаў, аказаньня пісьмовай дапамогі, месца выдачы справак і г. д.

Каля ўваходу ў кожны пакой павінны быць вывешаны сьпісы асоб, што працуюць у гэтым пакоі (прозьвішчаў), з паказаньнем іх пасад.

Кіраўнікі ўсіх установ павінны, згодна пастановы калегіі НК РСІ, завесьці ў сябе гэткі парадак, каб: а) на час адсутнасьці ва ўстанове любога працаўніка больш як на гадзіну яго павінна замяшчаць асоба, якая павінна мець права і быць абавязана (у межах правоў замяшчаючага) самастойна вырашаць усе пытаньні наведвальнікаў, якія асабіста прыходзяць ва ўстанову па тэй ці іншай справе.

б) У выпадку асабістага звароту наведвальніка з працоўных да кожнага працаўніка, апошні абавязаны недкладна яго прыняць, не затрымліваючы прыём ніякай службовай работай (разгляд перапіскі, гутарка з падпарадкаваным працаўніком ці з іншай асобай па службовай справе і г. д.). На час-жа пасяджэньняў павінен вылучацца намесьнік для прыёму наведвальнікаў.

Ва ўсіх установах павінны быць уведзены скрынкі для заяў ці кнігі скаргаў, месцазнаходжаньне якіх павінна быць самае выгаднае для наведвальнікаў.

Вынікі разбору скаргаў на грубасьць і цяганіну абавязкова павінны быць даведзены да ведама шырокіх мас (паведамленьне на сходах, апублікаваньне ў друку, насьценгазэце, вывешваньне пратаколу на відным месцы і г. д.).

Ананімныя скаргі, якія закранаюць канкрэтныя даныя (асоб, пэўныя факты), павінны таксама разглядацца, як і скаргі з подпісамі, бо падпісваньне скаргаў толькі аблягчае часам высьвятленьне акалічнасьцяй, а зусім ня робіць адзіна законнымі для разбору.

Шмат увагі калегія НК РСІ зьвярнула па пытаньне аб лепшым абслугоўваньні працоўных мэдыцынскай дапамогай у амбуляторыях і аптэках.

Органы аховы здароўя павінны павесьці самую рашучую барацьбу са спазьненьнямі мэдыцынскага і службовага пэрсаналу амбуляторый.

На новай зямлі

Вялізарныя мэліярацыйныя работы, распачатыя яшчэ ў 1926 годзе па асушцы Мар'інскіх балот, Любаньскага раёну, у наступным летнім сэзоне маюць быць скончаны. Будзе асушана каля 10 тыс. гэктараў балот, па якіх замест былой твані закрасуе збожжа, зазеляпеюць шаўковыя палеткі кармовых траў, на якіх будуць пасьціся вялізарныя стады пародзістае рагатае жывёлы. Да гэтага часу работа па асушцы балота выканана на процантаў 75. У наступны сэзон гідра-тэхнічнымі работамі будзе ахоплена намечаная для асушкі плошча на ўсе 100 проц. пры чым будзе вепляўпарадкавана наўкольнае насельніцтва. У дзень 10-годзьдзя існаваньня БССР на гэтых абшарах ужо заложана савецкая гаспадарка на плошчы каля 4.000 гэктараў. Ужо мінулай восеньню заарана 130 гэктараў плошчы і калі 350 гэктараў плошчы раскарчавана і падрыхтавана для заворваньня.

І як толькі ўяжджаеш на гэтыя неабсяжныя абшары балот, адразу цяжка ўявіць сабе, каб за такі параўнальна кароткі тэрмін можна было перарабіць так многа. Просты пад лінейку шлях на кілёмэтраў дванаццаць з двума касьнікамі-канавамі паабапал, шырачэзныя канавы ўдоўж і ўпоперак, новенькія масты на пралажапай дарозе, вузенькія норкі-канаўкі, урэшце, выпрамлепая рака Арэса, заворанае балота —усё гэта, ня гледзячы на сьнежны абрус, якім засланы ўбраныя стагамі прасторы, пакідае вялізарнае ўражаньне сваёй гарманічнасьцю, сваёй грандыёзнасьцю.

Працуе на гэтых работах улетку чалавек да дзьвёх тысяч рабочых. Сюды прыяжджаюць рабочыя ня толькі з беларускіх вёсак і гарадоў, але і з Украіны. Тут у летнія дні кіпіць людзкі мурашнік, а вечарамі бязьмежныя прасторы напаўняе звонкая песьня ды час ад часу няпрыстойная лаянка п'янага натоўпу. Ды што-ж іначай рабочай масе было і рабіць тут у часы пасьля працы, калі ня піць, калі не прагульваць у карты апошнюю рубашку, калі ня кружыцца да няпрытомнасьці ў скоках пад гукі гармоніка, калі ня трэснуць адзін аднаму па патыліцы ў п'яным запале. Тут ніякай культурнай працы сярод рабочых мас не вялося. Сюды амаль што ні разу не зазірала вока Любаньскага райкому партыі, тут нічога не рабіў і рабачком саюзу с.-г. і лясных рабочых. Тут, здаецца, ня было нават ніякай ячэйкі, хоць і працавалі паасобныя партыйцы і камсамольцы. Праўда, на работах было шмат сялян, часта нават заможных, якія, як толькі канчалі працу, зараз-жа ішлі да сябе па вёску, але многія з рабочых заставаліся на месцы і праводзілі час, як ім хацелася.

Выгляд дзікага балота

— З раёну да нас ніхто праз усё лета не заглядаў, апрача адчыненьня сэзону, — гаворыць батрак К.— За ўвесь час мы ня чулі ні аднэй лекцыі, ня было ніякіх гурткоў, кіно-перасоўка нас не абслугоўвала.

— Былі прысланы ў пачатку мінулага сэзону сюды на работу беспрацоўныя члены саюзаў,—расказвае другі рабочы,—але праз кароткі час вярнуліся назад, бо работа для іх здалася вельмі страшнай, а ніхто іх не пераканаў у тым, каб яны засталіся працаваць, што да гэтай работы трэба прызвычаіцца. У гэты-ж час некаторыя заможныя сяляне зарабілі за лета па 300-400 руб., а беспрацоўным, якія вярнуліся зноў на біржу працы, дзяржава павінна была даваць дапамогу.

Першыя работы

— У нас рабачком сьпіць,—расказвае трэці рабочы,—калдагавор слаба выконваўся.

Вось такія гутаркі пачуеш, калі пагаворыш з тымі нямногімі рабочымі, што засталіся і на зіму на працы ў цяперашнім саўгасе імя 10-годзьдзя БССР.

Зразумела, у такой вялікай рабоце, якая разгорнута на былых Мар'інскіх балотах, маглі быць і недахопы, прыняўшы пад увагу, што партыйная праслойка сярод рабочых і адміністрацыі — пязначная, а працаўнікі з раёну сюды і не паказваліся.

Цікава, што прадстаўнік Любаньскага райкому партыі т. Сёмчанка, прыехаўшы па даручэньні райкому ў дзень 10-годзьдзя БССР у «Сосны», ня гледзячы на тое, што яго кармілі дармова, патрабаваў ад адміністрацыі калфонду сутачныя. Гэта вельмі выразна характарызуе адносіны некаторых раённых працаўнікоў да працы ў сваім раёне.

Быў, напрыклад, назначаны на пасаду памоцніка начальніка мэліярацыйных работ партыец тав. Казак, але ён прабыў на працы толькі два тыдні і больш не паказваўся туды, а пэнсію ў суме 160 руб. у месяц атрымлівае і да гэтага часу.

З прыходам вясны зноў распачнуцца гідра-тэхнічныя работы, зноў заблішчаць рыдлёўкі ў мазольных руках, зноў загудзе на тысячы галасоў стракаты натоўп рабочых, але каб зьнішчыць хоць крыху сярод іх п'янства, гульню ў карты, частыя бойкі, трэба вялікую ўвагу зьвярнуць на культурнае абслугоўваньне іх. Трэба разварушыцца працаўніком з раёну, трэба раскатурхацца рабачкому, трэба ўзмацніць партыйную праслойку сярод рабочых і адміністрацыі, каб забясьпечыць пасьпяховасьць грандыёзных мэліярацыйных работ на былым Мар'інскім балотным масыве.

П. ЖАРСКІ.

АГЛЯД БЕЛАРУСКАГА ДРУКУ

РЭЛІГІЙНЫЯ СЬВЯТЫ І П'ЯНСТВА

Бабруйскі «Камуніст» падае рад паведамленьняў з месц, у якіх на прыкладах паказваецца ўплыў рэлігійных сьвят на разьвіцьцё і п'янства.

Вось некалькі прыкладаў:

Вёска Зьміеўка, Радускага сельсавету, сьвяткавала нядаўна «Міколу». У дні сьвята гарэлка лілася ракой. Кожны селянін вёскі купляў у кааперáтыве дзесяць паўлітраў гарэлкі, а то і болей. Калі падлічыць колькасьць нашых сялянскіх двароў, дык выйдзе, што на гарэлку патрачана ня менш 660 рублёў.

Нядаўна вёска Панкратавічы, Мальлеўскага сельсавету, сьвяткавала нейкага «чупрыньніка Міхайлу». Загатоўка самагону да гэтага «сьвята» вялася ўжо даўно. Пастаралася і... Плескае спажывецкае таварыства. Яно навезла столькі гарэлкі, што толькі за 2 дні прадала яе рублёў на 1000. (Звычайны зварот таварыства—2.500 р. у месяц). Каапэратары дайшлі да таго, што гарэлку адпускалі ў першую чаргу, а тавары першай патрэбы ў другую.

У сьнежні месяцы вёска Дваранінавічы спраўляла кірмаш, нейкага там, Юркі. Гарэлкі шмат пайшло ў гэты дзень. Кожны двор у сярэднім па 2 з паловай літры выпіў. Патрачана было шмат іншага дабра. Усяго вёсцы «Юрка» абышоўся ў 1.260 рублёў.

Гэты матар'ял, які падае газэта «Камуніст», сьведчыць аб тым, што грамадзкасьць па мясцох яшчэ мала што робіць у справе барацьбы з алкагалізмам і рэлігійнымі сьвятамі, якія ўплываюць на разьвіцьцё алкагалізму. Каапэрацыя забывае аб сваіх абавязках і часта замест таго, каб займацца забесьпячэньнем спажыўцоў патрэбнымі таварамі, забясьпечвае іх водкай.

Газэты паведамляюць:

— **«Белор. Коммерч. Бюллетень»** зьмясьціў пастанову Наркамгандлю БССР аб палепшаньні і павялічэньні прадукцыі прамысловасьці будаўнічых матар'ялаў. Пастанова прадугледжвае рад мерапрыемстваў па ажыцьцяўленьні пастаноў саюзных органаў аб разьвіцьці прамысловасьці будаўнічых матар'ялаў у БССР. Газэта адзначае, што Белсампрамсаюз ня досыць сур'ёзна аднёсься да дырэктыў аб пашырэньні вытворчасьці будаўнічых матар'ялаў.

— **«Беларуская Вёска»** у артыкуле «Машыну ў сельскую гаспадарку» заклікае сялянства не адкладваць арганізацыі калгасаў, розных с.-г. аб'яднаньняў, а таксама машынных таварыстваў, каб да вясны яшчэ набыць патрэбныя с.-г. машыны і прылады па тых ільготах, якія дзяржава прадастаўляе арганізаванаму ў каапэрацыю сялянству і беднаце.

— **«Акцябр»** друкуе аддзел, прысьвечаны агляду Чырвонай казармы, і паведамляе, што гарадзкія саветы, шэфы і розныя рабочыя грамадзкія арганізацыі ня прымаюць яшчэ належнага ўдзелу ў гэтай важнай справе.

— **«Чырвоная Зьмена»** пачынае праводзіць на сваіх старонках пераклічку фабрык аб выбарах у гарсаветы. Ва ўчарашнім нумары газэты надрукаваны ліст ЦК ЛКСМБ усім АК, гарадзкім РК і ячэйкам аб удзеле ў справаздачна-перавыбарнай кампаніі гарсаветаў.

— **Гатунковае збожжа скарыстоўваюць на корм** некаторыя калгасы Магілеўскай акругі. Гатунковае насеньне не абменьваецца на звычайнае ня гледзячы нават на тое, што загатоўчыя арганізацыі знаходзяцца пад бокам у калгасаў. **(«Бел. Коммер. Бюл.»).**

— **У Ленінскі дзень Наркамасьветы запрапанаваў школам заняткаў** не праводзіць. У гэты дзень з дзяцьмі павінны праводзіцца гутаркі і перапрацоўвацца матар'ял, зьвязаны з правядзеньнем ленінскіх дзён. **(«Сав. Беларусь»).**

— **Прастоі, заняпад прадукцыйнасьці і псаваньне прадукцыі** мае месца на папяровай фабрыцы Прафінтэрн» у Барысаве. Парт'ячэйка фабрыкі ў баку ад пытаньняў вытворчасьці. **(«Рабочий»).**

— **Завоз хлеба ў БССР у студзені** вызначаны ў разьмеры сьнежаньскага пляну. У студзені ўзмацняецца завоз аўсу ў Беларусь. **(«Бел. Ком. Бюл.»).**

— **Усебеларуская с.-г. і прамысловая выстаўка** будзе будавацца ў раёне саўгасу «Вялікая Сьляпянка», каля Менску. Пачынаецца фармаваньне тэхнічнага апарату будаўніцтва. **(«Сав. Беларусь»).**

— **Фруктовае віно** пачаў выпрацоўваць саўгас «Грудзінаўка» ў Магілеўшчыне. Саўгас ужо выпусьціў 5.000 бутэлек фруктовага віна. **(«Бел. Коммерч. Бюл.»).**

Рэдакцыям газэт і рэдкалегіям заводзкіх і сельскіх друкаваных і насьценных газэт

21 студзеня замежныя камуністычныя газэты і фабрычна-заводзкія газэты адзначаюць на сваіх старонках пяцігодзьдзе з дня сьмерці У. І. Леніна.

Неабходна пасылаць замежным газэтам лісты—успаміны рабочых і сялян, удзельнікаў спатканьняў, мітынгаў і гутарак з Ільічом, а таксама карэспандэнцыі рабсялькораў на тэму: „Пяць год без Леніна па ленінскім шляху".

У гэтых карэспандэнцыях на канкрэтных фактах і прыкладах з працы і жыцьця свайго прадпрыемства і вёскі павінны быць паказаны нашы посьпехі і дасягненьні, работа партыйнай ячэйкі за гэтыя пяць год.

Газэты, прымацаваныя да замежных газэт, дасылаюць лісты ў адпаведныя газэты. Астатнія газэты, рабкоры і чытачы „Правды" накіроўваюць лісты ў рэдакцыю „Правды" і ў „Рабоче-крестьянский корреспондент". Просьба прысылаць таксама адпаведныя фотаздымкі.

З прысылкай карэспандэнцый трэба пасьпяшыць. Просьба да ўсіх газэт перадрукаваць гэты ліст.

Рэдакцыі „Правды" і „Рабоче-Крестьянского Корреспондента".

Да ўсіх акругкомаў, райкомаў і ячэек КП(б)Б і ЛКСМБ, юбілейных камісій па сьвяткаваньні дзесяцігодзьдзя БССР і 10-годзьдзя 1-га зьезду

МЕНСК

Трамвай і аўтабусы

НОВЫЯ МАРШРУТЫ

Аўтакіраўніцтва ўнесла ў адпаведныя органы праект аб'яднаньня кіраўніцтва па эксплёатацыі трамвайна-аўтамабільнага парку.

Згодна праекту з пускам трамваю павінен быць устаноўлен наступны маршрут для аўтабусаў:

Першая лінія—Серабранка, Круглы завулак, Ляхаўскі мост, Гарбарная вуліца, Ленінская, Пляц Волі, Рэвалюцыйная вул., Рэспубліканская вул., Юбілейная плошча.

Другая лінія—аэрадром, Маскоўская, Нова-Маскоўская, Рэвалюцыйная вуліцы, пляц Волі, Вуліца Бакуніна, Шырокая вуліца.

Трэцяя лінія—Вясёлая вул., Чырвонаармейская, вул. Карла Маркса з канечнай астаноўкай у Заходн. вакзалу.

Гэтыя маршруты будуць абслугоўвацца 14 машынамі.

Летам прадугледжваецца абслугоўваньне ўсіх дачных мясцовасьцяй Менску, у радыусе да 10 кілёмэтраў. Загарадныя лініі будуць абслугоўвацца 8 машынамі.

Намячаецца ўтварэньне агульнага трамвайна аўтамабільнага парку і агульных рамонтных майстэрняў.

Пры пабудове трамвайнага парку павінны быць абсталяваны памяшканьні для стаянкі 25 аўтабусаў, 15 грузавых машын і 15 легкавых аўтамабіляў. Адначасова выпрацаваны праект статуту трамвайна-аўтамабільна - транспартнага кіраўніцтва.

18.244 тоны шкла ў год

Выраб шкла на гутах Беларусі ў бягучым 1928-29 гаспадарчым годзе, па прамфінпляне Белшклатрэсту, павялічыцца ў параўнаньні з мінулым годам на 8 проц. Асобливая ўвага зьвернута Белшклатрэстам на павялічэньне вырабу дэфіцытных тавараў. Так, аконнага шкла будзе выпушчана на 19 проц. больш, чым у мінулым годзе, аптэкарскага начыньня на 75 проц. Затое выраб гарэлачных бутэлек памяншаецца на 10 проц. Усяго за 1928-29 год гуты Белшклатрэсту выпусьцяць 18.244 тоны шкла на суму 5.590.000 руб.

Колькасьць рабочых у шкляной прамысловасьці Беларусі павялічыцца за год на 5 проц.

Паводле прамфінпляну намечана зьніжэньне сабекошту прадукцыі Шклотрэсту на 6 проц. Трэба сказаць, што ў галіне зьніжэньня сабекошту прадукцыі Белшклатрэст дасягнуў у мінулым годзе значных посьпехаў (16 проц.).

На будаўніцтве новай швэйнай фабрыкі

Асноўныя работы па пабудове ў Менску новай швэйнай фабрыкі скончаны, на што патрачана 650 тысяч рублёў. Фабрыка будзе абсталявана паводле апошняга слова тэхнікі. Выпісаны з Нямеччыны навейшыя прэсы і іншыя спэцыяльныя машыны. Пабудаваны ясьлі для дзяцей рабочых. На фабрыцы намечана адчыненьне першага ў БССР фабзавучу швэйнай прамысловасьці. Лік рабочых на фаб-

За дзень

400 ПЕРАРОСТКАЎ НА ПРАДПРЫЕМСТВЫ. Наркамасьветы запрапанаваў месцам прыняць рад мер па разьмеркаваньні пераросткаў дзіцячых дамоў па прадпрыемствах ВСНГ, працкалектывах, Белсельсаюзу і Белсельтрэсту. Усяго будзе накіравана на работу 400 чалавек.

НАЦЫЯНАЛЬНЫЯ ТЭАТРЫ—ПЕРАСОЎКІ. Калегія Наркамасьветы прызнала неабходным арганізацыю ў гэтым годзе яўрэйскага і польскага тэатраў-перасовак. Пытаньне ўносіцца на канчатковае зацьверджаньне ў Саўнарком БССР.

ВЫЕЗД ВЫЛУЧЭНЦАЎ ЦВК У ВЁСКУ. Учора выехала ў вёску на выбары ў саветы 14 вылучэнцаў, членаў ЦВК БССР.

РАДЫЁ - КАНЦЭРТ. У нядзелю 13 студзеня ў Цэнтральным Доме Селяніна наладжваецца першы вопыт адкрытага радыё-канцэрту, у якім прымуць удзел сымфанічны аркэстр радыёвяшчальнага вузла і рад вядомых артыстых.

СТО ТЫСЯЧ РУБ. НА НАВУКОВАЕ АБСТАЛЯВАНЬНЕ. Беларускаму палітэхнікуму адпушчаецца сто тысяч рублёў на набыцьцё рознага абсталяваньня. За межамі ўжо даны заказ на машыны для мэханічнай і дарожнай лябараторыі на суму каля 20 тысяч рублёў. Абсталяваньне чакаецца ў бліжэйшы час.

КУТОК ДОКТАРА. У клюбе мэдпрацаўнік адбылося ўрачыстае адчыненьне „Кутка доктара". З прывітаньнем выступалі старшыня ЦСПСБ т. Рыжоў, рэктар камвузу імя Леніна т. Сянкевіч і інш.

БЕЛАРУСКАЕ НАВУКОВАЕ ТАВАРЫСТВА ПРЫ ЎСЕСАЮЗНАЙ АКАДЭМІІ НАВУК. Высунуты праект арганізацыі беларускага навуковага т-ва пры ўсесаюзнай акадэміі навук. Т-ва будзе аб'ядноўваць беларускія навуковыя сілы прафэсароў, дацэнтаў, якія працуюць у ленінградзкіх ВНУ і ВТНУ. Яно ўцягне таксама ў свае рады беларускіх студэнтаў старэйшых курсаў ленінградзкіх навучальных устаноў для падрыхтоўкі іх да навуковай работы ў Беларусі.

Нацкамісія ЦВК БССР аб барацьбе з антысэмітызмам

На апошнім пасяджэньні нацкамісіі ЦВК БССР быў заслуханы даклад сакратара нацкамісіі тав. Будзіна аб антысэмітызьме і мерапрыемствах па барацьбе з ім.

Па думцы дакладчыка барацьба зараз павінна праводзіцца па двух напрамках—па лініі ўзмацненьня выхаваўчых мерапрыемстваў да мала сьвядомых працоўных і шляхам пакараньня ў судовым парадку сьвядомых контррэвалюцыянэраў, падбухторшчыкаў да антысэмітызму.

Прафсаюзам трэба заняцца падрыхтоўкай кадраў антырэлігійных працаўнікоў. Белдзяржвыдавецтва павінна ў самы кароткі тэрмін выдаць папулярную кніжку для рабочых і сялян па нацпытаньні.

Трэба, каб рабочыя арганізацыі больш актыўна рэагавалі на самыя малейшыя праяўленьні антысэмітызму.

Праца па інтэрнацыянальным выхаваньні дзяцей у школах пастаўлена дрэнна. Сярод настаўнікаў прыкмячаецца антысэміцкі настроеныя элемэнты. Трэба ў навучальных плянах школ аднесьці пэўную колькасьць гадзін пытаньням аб сутнасьці нацыянальнай па-

Як выкананы наказ Менскага гарсавету

Адкрыта сталовая для беспрацоўных.—Пашырэньне працкалектываў. – Начлежны дом пераведзены ў новае памяшканьне

Сэкцыя працы Менскага гарсавету складаецца з 36 чал. Апрача таго да іх прымацавана для работы каля 40 дэлегатак і рабочых ад варштату. Для абсьледваньня паасобных галін работы былі вылучаны камісіі—па працкалектывах і на біржы працы.

У выніку работы сэкцыі начлежны дом для жанчын адзіночак пераведзены ў новае больш прасторнае памяшканьне. Замест 28 чал. цяпер там знаходзіцца 56. Абсталяваны ленінскі куток, выпісваюцца газэты і часопісі. Каля 40 жанчын накіраваны на работу.

Пры дапамозе сэкцыі ў Менску была адкрыта сталоўка для беспрацоўных, якая выдае каля 500 абедаў у дзень.

Вялікая праца прароблена ў сувязі з перарэгістрацыяй беспрацоўных на біржы працы. Ва ўсіх раёнах гораду абсьледавана матар'яльнае становішча 5.200 беспрацоўных. У гэтую работу былі ўцягнуты і члены іншых сэкцый. Для ўстанаўленьня чаргі пры пасылцы на работу абсьледаваных беспрацоўных пры кожнай сэкцыі ўтворана камісія.

Узмоцнены працкалектывы, як швэйнікаў, „Усход". „Беллорок", „Кіно-Інтэрнацыянал", „Чырвоны Хэмік", клеяварочныя і цагельныя заводы перададзены гаспадарчым органам. Адкрыты новыя працкалектывы. Працкалектыў шчотачнікаў пашыраны да 630 чал.

У прэзыдыуме Менакрвыканкому

— **АРГАНІЗАЦЫЯ СЭКЦЫЙ РСІ Ў РАЁНАХ.** *Прэзыдыум акрвыканкому пастанавіў арганізаваць пры Койданаўскім, Пухавіцкім, Барысаўскім, Чэрвенскім, Плешчаніцкім і Сьмілавіцкім райвыканкомах сэкцыі РСІ. Будуць таксама арганізаваны ў 3 сельсаветах кожнага раёну сэкцыі РСІ. У склад сэкцыі увойдуць члены сельсаветаў, рэвізійных камісій, добраахвотнікі сяляне-беднякі, батракі і прадстаўнікі жанактыву.*

— **НАЦЫЯНАЛЬНЫ СЕЛЬСАВЕТ У ГРОЗАВЕ.** *Яўрэйскае насельніцтва мястэчка Грозава, Грэскага раёну, складае 70,4 проц. насельніцтва. Прэзыдыум акрвыканкому пастанавіў узбудзіць перад ЦВК хадайніцтва аб вылучэньні м. Грозава з Грэскага сельсавету і аб арганізацыі там яўрэйскага нацыянальнага сельсавету.*

— **НАРАДА ПА ЎЗЬНЯЦЬЦІ ЎРАДЖАЙНАСЬЦІ.** *23-га студзеня склікаецца акруговая нарада раённых агрономаў, загадчыкаў зямельнымі аддзеламі РВК, кустовых агрономаў, агрономаў-дасьледчыкаў і сялян дасьледчыкаў па пытаньні аб павышэньні ўраджайнасьці.*

Чыстка палітэхнікуму ад шкоднага элемэнту

Прэзыдыум беларускага палітэхнікуму выключыў з складу студэнтаў, як

Дзе будзе будавацца 2 раённая электрастанцыя

Што гавораць спэцыялістыя

Учора ў ВСНГ адбылася нарада спэцыялістых-прадстаўнікоў ВСНГ, Дзяржпляну, Белторфу, НКЗему, Акадэміі Навук, ДЭТ'у і інш. па пытаньні аб выбары месца для 2-й раённай электрастанцыі.

Выступіўшыя высунулі ўсяго два варыянты пабудовы. Першы варыянт прадугледжвае пабудову станцыі каля Гомелю: станцыя будзе абслугоўваць Гомель, Рэчыцу, Добруш, Жлобін і Бабруйск. Месца яе пабудовы —Кабылянскі тарфяны масыў, у 12 вярстох ад Гомелю. Запасы торфу тут дасягаюць 6 міл. кубічных саж. і змогуць забясьпечыць станцыю апалам на 60 год, лічачы спажываньне прамысловасьцю гэтае акругі энэргіі ў 20.000 кілёват.

Другі варыянт прадугледжвае пабудову станцыі ў раёне Менску з абслугоўваньнем Барысаву. Пабудова станцыі памечана на Судабольскім тарфяным масыве, які разьмешчаны ў 5 вярстох ад ст. Жодзіна. Судабольскі масыў налічвае 10.000 гэктараў, дзе па прыблізных падліках запасы сухога торфу дасягаюць 12.000.000 куб. саж. Гэты запас торфу забясьпечыць станцыю апалам на 300 год.

Тав. Ізраілет (дырэктар Белторфу) высоўвае праект пабудовы станцыі ў раёне Ясінскіх балот, Бабруйскае акругі.

Нарада высунула камісію, якая павінна ў працягу 2-х дзён распрацаваць абодва варыянты і выказаць сваю думку па гэтым пытаньні.

Пад шырмай грамадзкіх працаўнікоў

РАБКОРЫ-РАСТРАТЧЫКІ

(Дражджавы завод „Чырвоная Зара", Менск)

Заводзкі клюб поўны рабочымі і работніцамі. Адчынены партсход.

У парадку дня пытаньне аб растраце, зробленай рахункаводам Шварцам Н. П.

Шварц растраціў 796 руб. Хоць гэтая сума ня такая ўжо вялікая, але ў гісторыі заводу гэта першы выпадак. Як-жа зрабіў Шварц гэтую растрату? А вось як. Гады два таму назад Шварц быў касірам, потым перадаў касу Туніку. Пры здачы касы ў Шварца не хапіла 255 руб. Тунік маўчаў.

341 руб. Шварц набыў крэдытаў. Запіша на якога-небудзь рабочага 40-50 руб. у лік авансу (хоць пастолькі авансу і не давалі рабочым), а рабочы зусім ня ведае пра тое, што за ім лічыцца аванс і г. д.

Уся гэта агідная гісторыя рабілася пры дапамозе касіра Туніка і галоўбуха Элькінда. Яны ўсе рабілі так, каб ніхто не падкапаўся, а садзейнічаў усяму гэтаму былы дырэктар заводу Ігрэр.

Цікава, што на сходзе Шварц апраўдваўся тым, што яму трэба было дапамагаць свайму брату, які растраціў нейкую суму грошай у другім месцы. Гэта значыць, растратай пакрываў растрату.

Шварц выключан з партыі і звольнены з работы. Агульны сход ячэйкі запрапанаваў арыштаваць Шварца і таксама звольніць тых, хто садзейнічаў у растраце Шварца.

А ці ведае хто-небудзь аб тым, што Шварц **быў рэдактарам насьценгазэты?** І што Элькінд зьяўляўся **ліпавым рабкорам мясцовых газэт?** Такіх «рабкораў» трэба вырваць з каранём з нашых радоў.

А. МАНЬКОЎ.

Лішнія людзі і выдаткі

Калі адміністрацыя Белхарчтрэсту распрацавала каштарыс па адмін.-гасп. выдатках на 1928-29 г., эканомкамісія і эканомнарада шмат часу патрацілі, каб разгледзець яго, і ўнесьлі некаторыя зьмены. Праўда, трэба адзначыць, што пры ўнясеньні некаторых зьмен у сэнсе эканоміі, эканомкамісія і эканомнарада ня ўсё змаглі прагледзець, але іх памылкі былі папраўлены камісіяй пры ВСНГБ па разгляду каштарысаў па трэстах на 1928-29 год. Зразумела, што такія зьмены, якія ўнесла камісія пры ВСНГБ, уся грамадзкасьць Белхарчтрэсту, магла толькі прывітаць, бо гэтыя зьмены скарачалі адміністрацыйна-гаспадарчыя выдаткі... Але былі і іншыя зьмены.

Камісія пры ВСНГБ пастанавіла адно, а старшыня гэтай-жа камісіі т. Лучышын прысылаў для Белхарчтрэсту зусім іншы пратакол. А калі ён даведаўся, што гэты кепскі ўчынак ускалыхнуў усю грамадзкасьць Белхарчтрэсту, тав. Лучышын прыслаў на адрас эканомкамісіі адносіну наступнага зьместу: «Пры складаньні

...каторыя зьмены, якія прывялі да патаненьня і рацыяналізацыі апарату.

Пасаду сакратара трэсту скасавалі, узлажыўшы выкананьне абавязкаў па агульнай канцылярыі трэсту на стар. справавода. Для выкананьня сакрэтнага справаводзтва трэсту ўстанавілі пасаду старшага справавода з акладам пэнсіі 88 руб.

Цяпер-жа здарылася якраз наадварот,—пасада сакратара ўстанаўляецца з акладам пэнсіі ў 132 руб., гэта значыць выдаткі павялічваюцца на 522 руб. у год. Таксама ўстанаўляецца новая пасада, якая за ўвесь час існаваньня трэсту не існавала, інспэктара эканомікі працы з акладам пэнсіі ў 160 руб. у м-ц, а ў год 1920 руб.

Трэцяя пасада, якую адміністрацыя ўстанавіла,—гэта эканамісты-плянавік, якога яна вельмі хутка знайшла і без папярэдняй праверкі з першага дня яна дала загад аб залічэньні яго з акладам пэнсіі ў 200 руб. у месяц, а ў год 2.400 руб. Відавочна

Да ўсіх акругкомаў, райкомаў і ячэек КП(б)Б і ЛКСМБ, юбілейных камісій па сьвяткаваньні дзесяцігодзьдзя БССР і 10-годзьдзя 1-га зьезду КП(б)Б

Гістпарт ЦК КП(б)Б просіць перасылаць матар'ялы па падрыхтоўцы правядзеньня дзесяцігодзьдзя БССР і 1-га зьезду КП(б)Б.

Падлягаюць перасылцы пратаколы пасяджэньняў і спраўздачы юбілейных камісій, фота-здымкі ўрачыстых пасяджэньняў, дэманстрацый, адкрыцьце помнікаў, фабрык, дзіцячых садоў і г. д. Перасылаць адбіткі пратаколаў бюро ячэек, партсходаў, рукапісаў прывітаньняў ад парт. сав. арганізацый СССР і наогул увесь матар'ял, які датычыць праведзеньня юбілею.

Матар'ял адрасаваць: Менск, Савецкая, 45, ЦК КП(б)Б, Гістпарт.

Гэты зварот просьба надрукаваць ва ўсіх акруговых газэтах.

і іншыя спэцыяльныя машыны. Пабудаваны яслі для дзяцей рабочых. На фабрыцы намечана адчыненьне першага ў БССР фабзавучу швейнай прамысловасьці. Лік рабочых на фабрыцы дойдзе да 1.200 чал.

Лячэньне заік

У Менску ў клініцы па нэрвовых хваробах пачата лячэньне заік ва ўзросьце ад 16 да 30 год. Курс лячэньня—6-тыдзёвы. Для правядзеньня гэтай работы запрошаны спэцыялісты. Вопыты лячэньня заік у Маскве і Ленінградзе далі добрыя вынікі. Лячэньне дармовае.

дрэння. Сярод настаўнікаў прыкмячаецца антысэміцкі настроеныя элемэнты. Трэба ў навучальных плянах школ адвесьці важную колькасьць гадзін выхаваньням аб сутнасьці нацыянальнай палітыкі партыі і антырэлігійнай прапагандзе. Настаўнікаў-антысэмітаў трэба зьняць з работы. Да ўзмацненьня інтэрнацыянальнага выхаваньня дзяцей трэба прыцягнуць усе грамадзкія школьныя арганізацыі.

Нацкамісія ЦВК пастанавіла прыняць за аснову тэзісы дакладчыка і вылучыла камісію ў складзе т. т. Будзіна, Ашаровіча і Вансоўскага для выпрацоўкі канкрэтнай рэзалюцыі аб мерапрыемствах па барацьбе з антысэмітызмам.

...шкоднага элемэнту

Прэзыдыум беларускага палітэхнікуму выключыў з складу студэнтаў, як чужы элемэнт, 6 чалавек. Сярод іх браты Сабалеўскія, дзеці былога паліцэйскага, пазбаўленага грамадзянскіх правоў, Булгак—сын былога абшарніка, Родаў,—сын гандляра масьніка. Усе яны былі вырыты грамадзкімі арганізацыямі палітэхнікуму. Сабалеўскія паступілі ў палітэхнікум у гэтым годзе, як дзеці рабочых, даўшы аб сабе ілжывыя весткі ў анкетах. Булгак быў таксама прыняты ў мінулым годзе, як сын рабочага.

харчтрэсту, тав. Лучышын прыслаў на адрас эканомкамісіі адносіну наступнага зьместу: «Пры складаньні пратаколу зацьвярджэньня каштарысу па харчтрэсьце былі дапушчаны наступныя памылкі: 1) справавод атрымлівае пэнсію не 55 р., а 65 р. у месяц; 2) прыбіральшчыца не скарачаецца і г. д. Накіроўваючы вам выпраўленую, згодна вышэйсказанага, копію пратаколу, просьба зрабіць папраўкі ў раней прысланай копіі каштарысу. Старшыня камісіі ВСНГБ Лучышын».

Але на мой погляд, ён яшчэ не ўсе памылкі заўважыў. У мінулым годзе, калі была дырэктыва аб рацыяналізацыі апарату, дык у Белхарчтрэсьце таксама былі праведзены нешага дня яна дала загад аб залічаньні яго з акладам пэнсіі ў 200 руб. у месяц, а ў год 2.400 руб. Відавочна, што прыняцьце гэтай кандыдатуры без пратэкцыянізму не абышлося, бо папярэдняга абгаварэньня гэтай кандыдатуры з мясцкомам тав. Царонага меў і ня зьбіраецца мець. Калектыўная ўмова для яго ня існуе. На мой погляд такая пасада таксама не патрэбна, бо ў трэсьце ёсьць два эканамістыя, якія змогуць справіцца з тэй работай, якая ёсьць у трэсьце. Такім чынам, мы тут бачым, што выдаткі павялічаны на 4.848 руб. у год. Я бяру на сябе адказнасьць заявіць, што ўстанаўленьне вышэйпамянёных пасад ня мае пад сабой ніякіх падстаў.

Р. РАЎКАЧ.

БЕЛДЗЯРЖТЭАТР

)——(ЧАЦВЕР, 10 СТУДЗЕНЯ)——(

ДЛЯ САЮЗУ САЎГАНДАЛЬСЛУЖАЧЫХ

ПЕРАМОГА. Пачатак а 8 гадз. увечары.

КІНО-ТЭАТР **КУЛЬТУРА**

Ад аўторка, 8-га студзеня

„Лялька з мільёнамі“

камэдыя ў 6 частках з удзелам ІГАРА ІЛЬЛІНСКАГА. Звыш праграмы—кіно-хроніка № 47

КІНО **ЧЫРВОНАЯ ЗОРКА**

АМЭРЫКАНСКІ БАЯВІК

„Электрычнае крэсла“

Звыш праграмы—хроніка Белдзяржкіно № 46.

КІНО **ІНТЭРНАЦЫЯНАЛ**

Ад аўторка, 8-га студзеня

„Бязьбілетны пасажыр“

з удзелам ОСІ ОСВАЛЬД.

КІНО **ПРАЛЕТАРЫ**

Вячэрнія сэансы для дарослых

„УДАЛЫ СКОК“ Камэдыя ў 6 частках.

Звыш праграмы—кіно-хроніка «Совкіно» № 60.

1-шы ДЗІЦЯЧЫ кіно-тэатр **ЮНЫ ПІЯНЭР**

Дзіцячы фільм вытворчасьці „Белдзяржкіно“.

„ЖЫВЫЯ ДАМЫ“ у 5 частках.

Звыш праграмы—кіно-хроніка «Совкіно» № 61.

Штодзень 2 сэансы: 3 з пал. і 5 гадз.

Цана білета—15 к.

КІНО **СПАРТАК**

Ад аўторка, 8 студзеня

НЯМЕЦКІ МАСТАЦКІ БАЯВІК

ЧЭМПІЁН СЬВЕТУ Драма ў 7 часьцях.

У галоўнай ролі вядомая артыстка **КСЕНІЯ ДЭСЬНІ.** Каса—ад 5 гадз. увечары.

Вышаў з друку, рассылаецца падпісчыкам і паступіла ў продаж

№ 10 **„ПОЛЫМЯ“** № 10

штомесячная беларуская часопісь літаратуры, палітыкі, эканомікі, гісторыі, крытыкі.

(ВОСЬМЫ ГОД ВЫДАНЬНЯ).

Пад рэдакцыяй: А. Баліцкага, Я. Васілевіча, Зьм. Жылуновіча (адказны рэдактар), Янкі Купалы, М. Чарота.

З Ь М Е С Т:

Я. Нёманскі. Драпежнікі—*раман* (працяг); Удзяку Аніта. Скок шкілетаў—*п'еса* (пераклад з японскай мовы З. Сьнежка); В. Сташэўскі. Чорная ноч—*апавяданьне*; Лінард Лайцэн. Жах штандару—*апавяданьне* (пер. з латыскай мовы К. Езавітаў); Андрэй Александровіч. Беларусь Савецкая—*верш*; Міхайла Грамыка. Юбілейнае—*верш*; Якуб Колас. На шляхох волі—*поэма*; Валеры Маракоў. Беларусі—*верш*; Валеры Маракоў. Цішку Гартнаму—*верш*; Юрка Лявонны. Ветры каляровыя—*верш*; Уладзімер Хадыка. Кулямёты і штыкі—*верш*; З. Жылуновіч. Беларускія сэкцыі РКП і стварэньне Беларускай Савецкай Рэспублікі; М. Карклін. Шлях змаганьня, аднаўленьня і новага сацыялістычнага будаўніцтва; А. Чарвякоў. Піонэр змаганьня і змагар за Савецкую Беларусь; С. Замбржыцкі. Першы беларускі пролетарскі поэта і пісьменьнік (творчасьць Цішкі Гартнага); Л. Клейнборт. З мінуўшчыны беларускай грамадзкасьці (да дваццацігодзьдзя літаратурнай дзейнасьці Цішкі Гартнага); М. Мялешка. З. Жылуновіч, як гісторык; Аркадзь Гаць. Тры этапы (пра мастацкую прозу Цішкі Гартнага); Я. Лёсік. Граматычны склад мовы Цішкі Гартнага; Кнігапіс—А. Барычэўскі, Л. Цьвяткоў, М. Касьпяровіч, Б. і Ф.; Да 20-цігадовага юбілею беларускага пралетарскага паэты Цішкі Гартнага; Хроніка беларускае культуры; Хроніка культурнага жыцьця замежных краін; Хроніка Украінскага культурнага жыцьця.

Прымаецца падпіска на „ПОЛЫМЯ“ на 1929 год.

ПАДПІСНАЯ ЦАНА:	
На год	12 руб. — кап.
„ 6 месяцаў	6 руб. 50 кап.
„ 3 месяцы	3 руб. 25 кап.

ЦАНА АСОБНАГА НУМАРУ 1 руб. 25 кап.

Падпісчыкі на часопісь „ПОЛЫМЯ“, якія прышлюць цалкам падпісную плату да 25 лютага 1929 г., атрымліваюць на гэты-ж год па падпісных квітанцыях пры пакупцы мастацкай (Янкі Купалы, Якуба Коласа, Цішкі Гартнага і інш.) і палітычнай літаратуры выданьняў Беларускага Дзяржаўнага Выдавецтва наступныя ільготы:

Гадавыя падпісчыкі атрымліваюць скідку на 25 проц. (на агульную суму да 30 р.).

Паўгадавыя падпісчыкі 15 проц. (на суму да 20 руб.).

Акрамя таго падпісчыкам на «ПОЛЫМЯ» на 1929 год, якія не карыстаюцца скідкай, даецца растэрмінаваньне з УПЛАТАЮ ГАДАВЫМ: да 1-га студзеня—5 руб., да 1-га ліпеня—4 р. і да 1 кастрычніка—3 руб. Паўгадавым падпісчыкам да 1 студзеня—4 руб. і да 1 чэрвеня—2 руб. 50 кап.

Падпіска прымаецца: У рэдакцыі часоп. «ПОЛЫМЯ» (Менск, Савецкая, 63, Белдзяржвыдавецтва), у цэнтральнай кнігарні Бел. Дзярж. Выдавецтва (Менск, рог. Ленінскай і Савецкай), ва ўсіх акруговых аддзяленьнях Бел. Дзярж. Выдавецтва, у аддзеле падпіскі Беларускага Аддзяленьня ГІЗ'а РСФСР (Менск, Савецкая, 54) і яго агентурай на акругах і раёнах, ва ўсіх паштова-тэлеграфных канторах і аддзяленьнях, у Беларускім Аддзяленьні Выдавецтва «Известия ЦИК» і „Правда“ (Менск, Савецкая, 6') і яго пададдзяленьнямі (Гомель, Савецкая, 17; Віцебск, Ленінская, 11), а таксама і контрагентамі (Бабруйск, Магілеў, Жлобін), у канторы газэты «Беларуская Вёска» (Менск, Савецкая, 63) і яе ўпаўнаважанымі і селькорамі ва ўсіх раёнах БССР.

САТИРА И ЮМОР

В. СЕРЕЖНИКОВ.

Сборник лучш. сатирич. и юмор. произв. прошл. и нов. врем. для чтен. и деклам. 330 стр., 2 р. 35 коп. в перепл. с перес.

МОСКВА, ул. Герцена, 31-29 Коол. Т-ву „СОВРЕМЕННИК“.

135 фокусов забав

занимат. опытов в клубе и дома по кн. А. Мырлеса „Физика в развлечен.“. Рекоменд. ГУС'ом. 158 стр., 188 рис. Цена 1 р. 75 к. с пересылкой.

МОСКВА, ул. Герцена, 31-29 Коол. Т-ву „СОВРЕМЕННИК“.

Згубленыя і ўкрадзеныя дакуманты

лічыць несапраўднымі:

Камсамольскі білет № 49254 Воюш Д. М., выд. Лепельскім РК ЛКСМБ. 234

Кааперац. кніжка № 759 Гурыновіча, С. В., выд. Старобінск. спажывецкім т-вам. 235

Вучотная вайсковая кніжка № 36 Паддобнага М. І., выд. Лепельскім РВК. 236

Пэнсіённая кніжка № 92 Нудзьга П. А., выд. Полацкай Страхкасай. 237

Асабовая кніжка Агафонава Е. І., выд. Лепельскім РВК за № 15-86. 247

Мэтрычная выпіс № 672 аб нараджэньні Івана, Мікалая і Надзежды Турчэнко. 248

Пашпарт № 1335 Брэгмана І. А., выд. Тураўскім РВК. 249.

Вучотна-конская кніжка Валодзька Л. С., выд. Барысаўскім РВК. 250

УТЕРЯНЫ ЧЕРТЕЖИ

—детали устройства стропил, разрез стен и детали оконных проемов (в 3-х листах).

Нашедшего прошу возвратить по адресу: Госпитальная, 28, кв. 2.

Што зроблена па лістох рабселькораў

Нэпман выключаны з інстытуту. Сын бабруйскага нэпмана **Вейцмана** пралез студэнтам Ламаносаўскага Інстытуту ў Маскве. Дзякуючы рабкораўскай заметцы ён выкрыты і выключаны з інстытуту, а супроць яго бацькі **ўзбуджаецца іск на адпаведную суму за час прабываньня сына ў інстытуце.**

Аддаюцца пад суд старшыня Харкоўскі і сакратар Латыголіцкага с.-с., Халопеніцкага раёну, які падатковую працу праводзілі бяз удзелу прадстаўнікоў насельніцтва, займаліся падробкай дакумантаў, а ў будынку с.-с. п'янствавалі і г. д. Справа выкрыта заметкай селькора, якая зьмешчана ў № 157 газ. «Зьвязда».

Аршанскай РСІ **зьняты з працы** сын былога памешчыка **Гугель за растрату ў Аршанскім ЗАГС'е.**

Зьняты з працы Менскай акр. РСІ **старшыня Лагойскага с.-с. Зарэмба** за скажэньне клясавай лініі і нерэалізацыю аблігацый 2-й пазыкі.

Менскай акр. РСІ **абвешчана вымова** загадчыку працкалектыву цачнікаў Гразоўскаму за грубыя адносіны да рабочых і няправільнае правядзеньне лініі пры скарачэньні служачага.

Зьняты з працы старшыня праўленьня Стручкоўскай каапэрацыі (Магілеўшчына) **Бычкоў** за рад недахопаў у працы, а каапэратыў аб'яднаны з Кармянскмім спажывецкім т-вам.

Зьняты з працы Бабруйскай РСІ рахункавод Градзянскага сельгаставарыства, Сьвіслацкага раёну, **Фэдарэнчык,** які абкружыў сябе сваякамі і рабіў розныя злачынствы ў таварыстве. Старшыні таварыства **Есьманоўскаму пастаўлена на від** за халатнасць.

Барысаўскім райкомам КП(б)Б **зроблена вымова дырэктару гуты «Домбаль»** Сідзельнікаву за тое, што ён замест выплаты рабочаму за вымушаны прагул належачай сумы грошай прапанаваў: «дай лепш памірымся на наступных умовах пры спыненьні гуты на рамонт будзе скарачэньне штату, але ты ня будзеш скарочан».

Радыё-перадача

Пятніца, 11-га студзеня

18-00—18-25—«Будзем здаровы». Лыжы і іх значэньне для здароўя і як імі карыстацца.

18-25—18-50—5-ая лекцыя з цыклю гігіена працы: „Прафэсійная шкоднасьць“.

18-50—19-15—Музычны адпачынак.

19-20—Перадача праграмы.

19-25—20-10—Беларуская радыё-газэта.

20-10—20-40—Лекцыя з гісторыка-рэвалюцыйнага цыклю: «ІІ-гі Інтэрнацыянал» дац. т. Сэрбэнта.

21-00—23-00—Канцэрт.

Субота, 12-га студзеня

17-00—17-55—Дзіцячы час.

18-00—18-25—Жыцьцё і праца Леніна.

18-25—18-50—Гутарка з сялянамі.

18-50—19-15—Музычны адпачынак.

19-20—Перадача праграмы.

19-25—20-10—Беларуская радыё-газэта.

20-20—23-00—Канцэрт.

ПАВЕДАМЛЕНЬНІ

КЛЮБ ІМЯ КАРЛА МАРКСА. Сёньня—кіно „Три испытания“. Пачатак а 8 і 10 гадз. увечары. Выклікаецца 1-я група дружыны парадку.

А 7 гадз.—занаткі гуртка ІЗО. А 10 гадз—занаткі спортгуртка.

— ДОМ АСЬВЕТЫ. Сёньня, 10 студзеня, а 7-й гадз. увечары адбудзецца нарада сакратароў і прадстаўнікоў рабочай часткі РКК.

Будзе разгледжан закон аб парадку разгляду канфліктных спраў у РКК і другіх прымірыцельна-канфліктных і судовых органах.

Яўка—абавязкова і без спазьненьня.

— ДОМ АСЬВЕТЫ. Сёньня лекцыя Ўсьпенскага „Рэлігія і барацьба класаў“, пасьля кіно—„Кастусь Каліноўскі“. Уваход вольны. Пач. а 8 г. ув.

— Сёньня, а 7 г. ув. экскурсія на 3-ю мастацкую выставку для юнсэкцыі, збор у Доме асьветы.

— У нядзелю, 13 студзеня, а 11 г. дня—калектыўнае катаньне на каньках і санках на катку „Пэрфінтэрн“. Збор у Доме асьветы (для юнсэкцыі).

На чацьвер, 17 студзеня закуплены спэктакль Белдзяржтэатру (БАЛЕТНЫ ВЕЧАР), білеты у канцыл. дому.

— АСАЦЫЯЦЫЯ НАП. Сёньня, 10 студзеня а 7 гадз. 30 м. увеч. ў памяшканьні Інстытуту Аховы Працы, (на рагу вул. К. Маркса і Энгельса, д. № 44-23) сход Асацыяцыі, на якім будзе заслуханы даклад т. Іванова на тэму: „Вопыт працы агульна-саюзных органаў ведамственай рацыяналізацыі“. Уваход вольны.

Адказны рэдактар ЯН. АСЬМОЎ

Друкарня газэты «Зьвязда» Менск.

Менск, Газоўлітбел № 593